

NR 13 • 8. AUGUST 2012 • IGA LIIGE LOEB!

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

EESTI KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKOJA
ESTONIAN CHAMBER OF
COMMERCE AND INDUSTRY

LENNUSADAM
SEAPLANE HARBOR

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA, BLRT GRUPP JA LENNUSADAM
kutsuvad loupäeval, 25. augustil kell 12.00-16.00

LENNUSADAMASSE

aadressil Küti 17, Tallinn (Kolomoja)

ÄRIHOOAJA 2012/2013 AVAMISELE

Sisepöös kutse olusel, mille soodab Eesti Post

Ärihooaeg 2012/2013 avamise toetajad:

SILBERAUTO

LIVIKO

estravel

dermoshop

DISAINIKORP

Vaata info, kava ja
Lennusadama osukoht
www.koda.ee

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA JA EKSPORDIAKADEEMIA SOOVITAVAD:

JCI Estonia Ettevõtlike Noorte Koda koostöös Eesti Kaubandus-Tööstuskojaga on pannud kokku programmi, mis hõlmab ühele ettevõtjale olulisi teemasid tänapäeva globaalses maailmas, keskendudes peamiselt kahele: rahvusvaheliste meeskondade juhtimine ja ettevõtte rahvusvahelistumine.

LOE ROHKEM JA
REGISTREERI JUBA TÄNA

Juhtimis- ja ekspordikonverents **Check-IN**

14.–15. septembril 2012 Tartus

14.–15. septembril kohtuvad Tartus, Dorpati Konverentsikeskuses ettevõtjad nii Eestist kui välismaalt, et kuulata ja õppida esinejatel nagu ettevõtjate arendaja Arne Strand (teemad: rahvusvahelise miljoni ettevõtte ülesehitamine ning rahvusvaheliste meeskondade juhtimine). Tony Aperia, tunnustatud mainekujundaja kõneleb mainekujundusest rahvusvahelises keskkonnas ja J. Margus Klaar, kes annab näpunäiteid rahvusvahelises turunduses. Huvitavaks etteasteks kujuneb tulla John Longhursti poolt, kes jagab kogemusi globaalses keskkonnas töötamise ja investeerimise alal, olles ise üle kahekümne viie aasta olnud Londoni üks hinnatumaid finantsanalüütikuid. Eksporditurgudel oma väärtuspakkumist logistika toel maksimeerimisest räägib Illimar Paul, Jakob Saks kõneleb müügivõrgu loomisest välisurgudel, Raul Sõmer annab nõu investorite leidmisel.

Lisaks eelmainituile esinevad Yrjö Ojasaar (Solon Partners), Jane Saatre (Tartu Ülikool), Silja Elunurm (Kredex), Matti Hyrynen (EBRD), Toomas Kästik (EAS), Xiaotian Zhang (Raatus International Trade), Juhan Bernadt (EkspordiAkadeemia), Antti Veranen (Advanced Business Management Limited), Mats Soomre (Belbin Associates), Mae Hansen (FinanceEstonia) ja Kalev Kaarna (TÜ Ideelabor) ning konverentsi ajal toimub Business Networking Event ehk võrgustiku loomine. Konverentsi galaõhtul kuulutatakse välja ka Silmapaiste Noor Eestlane, tunnustamaks meie tegijaid ettevõtjate, teaduse, kultuuri, eetika, meditsiini ja teistest valdkondadest.

Tule ja võta osa selle konverentsist, kust saad tõuke järgmise sammu astumiseks koos mitmesaja ettevõtjaga Eestist ja välismaalt!

REGISTREERUMINE

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikemetele kehtib soodushind -15% kehtivast hinnast ja valitud paketest. Registreerimine soodustusega kuni 31. august 2012. Soodustuse saamiseks lisada registreerumisel kommentaari KODA15.

PARTNERID:

KAASRAHASTAJAD:

MEDIAPARTNERID:

MILLISED PIIRANGUD, KOHUSTUSED JA NÕUDED TAKISTAVAD ETTEVÕTLUST?

MAIT PALTS
Peadirektor

Suvi ei ole tavaliselt aeg, millal oluliste ja põhimõteteliste küsimuste üle diskuteerida soovitakse. Sellele vaatamata on just viimasel ajal ilmunud ajakirjanduses mitmeid sõnavõtte käskude ja keeldude teemal ning vaieldud koguni selle üle, kui palju siis ikka on Eestis kuritegude või väärtegude eest karistatud isikuid ning kas seda on palju või vähe.

Kõik need on äärmiselt olulised teemad ning tahaks vaid loota, et kuumaks taotud raudnööd koos sügisel saabuvate vihmadega uuesti ei jahtus. Ülekriminaliseerimisega tegelemise vajadusest, sanktsioonide ühtlustamisest ja korrigeerimisest on räägitud vähemalt viimased kolm aastat – kui mitte rohkemgi. Suurema hoo sai teema sisse pärast 2010. aasta mais Riigikohtus valminud analüüsi, milles tõdeti, et kehtiva karistusega isikuid oli toona Eesti elanikkonnast 26,3%, kuid tööealistest isikutest juba 37,3%. Need on kehtivad karistused. Kui võeti aluseks aga karistusregistrisse kantud isikud Eesti elukoha järgi ning vaadati nii juba kustunud kui ka veel kehtivaid karistusi, oli tulemuseks see, tööealisest elanikkonnast 55,6% on olnud kantud karistusregistrisse. Olgugi, et suur osa neist on erinevad väärteokaristused (enamiku moodustavad liiklusrikkumised), on tegelikult mõtlemisainet neist numbritest küllaga.

Justiitsministeeriumi juures käib juba mõnda aega koos ka vastav

töögrupp, mis karistusõiguse küsimusi erineva nurga alt vaagib, ja mille töö tulemusi võib oodata juba sel sügisel. Eks näis, mis ettepanekutega töörühm välja tuleb, kuid ootamist väärrib see igal juhul.

Teine ja Kaubanduskoja jaoks kindlasti olulisemgi teema, mille veel enne jaanipäeva Justiitsministeeriumis toimunud kohtumisel tõstatasime, puudutab aga just ettevõtluse poolt ning neid nõudeid, kohustusi ja piiranguid, mis ettevõtlusvabadust piiravad. Ka sellel teemal on viimasel ajal mitmel korral sõna võetud ja arvamust avaldatud. Mis on igati tervitav.

Kaubanduskojas näeme erinevaid seaduste ja määruste eelnõusid päevast päeva ning kahtlemata on nende seas ka selliseid, millest tuleneb kohustusi, millega riik soovib ettevõtjat koormata. Tõsi on, et ega uusi nõudeid ja piiranguid ehk enam nii palju peale ei tule kui veel 5-10 aastat tagasi, kuid samas ei ole ka näha, et keegi aktiivselt ebavajalike koormiste revisjoniga tegeleks. Lisaks karistusõiguse

ülevaatamisele oleks tänasel päeval kindlasti asjakohane üks suurem revisjon ka nende ettevõtluspiirangute, kohustuste või nõuete osas, millega ettevõtjad igapäevaselt silmitsi seisavad. On selge, et ühiskond muutub ja sellega koos ka keskkond, kus meie ettevõtjad tegutsevad ning seetõttu võib tõesti olla aeg-ajalt vajalik ka uute regulatsioonide kehtestamine, kuid samavõrd loogilisena tundub seegi, et ajast ja arust nõudeid, mis iseenesest kogu õiguskeskkonna legitiimsust devalveerivad, tuleks revideerida.

Et sellega veidigi algust teha ja teemat vähemasti aktiivsena hoida, korraldame uue ärihooaja alguses oma liikmete hulgas ka vastava küsitluse, mille eesmärk on just selliste ettevõtlusele kehtestatud piirangute, kohustuste ja nõuete väljaselgitamine, mis teie hinnangul kõige olulisemad ja mille põhjendatus jätab küsimärgid õhku. Kes sellistest piirangutest teavitamisega küsitluseni oodata ei jõua, võib aga juba praegu need minu e-postile mait@koda.ee läkitada. ■

Tõsi on, et ega uusi nõudeid ja piiranguid ehk enam nii palju peale ei tule kui veel 5-10 aastat tagasi, kuid samas ei ole ka näha, et keegi aktiivselt ebavajalike koormiste revisjoniga tegeleks.

SISUKORD

JUHTKIRI	
Millised piirangud, kohustused ja nõuded takistavad ettevõtlust?	3
SEADUSANDLUS	
Riigikohtu otsus osaiühingu osade registreerimise kohta	5
Pakendiseaduse ja pakendiaktsiisi seaduse muutmise eelnõu	6
Gallupid	7
EUROOPA UUDISED	8
KASULIKKU	
SEPA – mis see veel on ja keda see puudutab?	10
INNOVATSIOONIVEERG	
Sel sügisel antakse esmakordselt välja Eesti Disainiauhinnad 2012	11
TARBIJAKAITSE	
„Suunanäitaja“ näitab suunda	12
KOJA LIIKMED	
Miks on ettevõtjal mõtet arvestada noore tööle kandideerimisel noorsootöö kogemustega ning millised on noorte töötajate eelised	13
TEATED	17
KOOSTÖÖPAKKUMISED	20
RIIGIHANKETEATED	21
LIIKMELT LIIKMELE	21
UUED LIIKMED	22

KALENDER

25. august	Ärihooaja 2012/2013 avamine Lennusadamas Lennusadamas (Küti 17, Tallinn) Priit Raamat Tel: 604 0060 E-post: priit@koda.ee
14.-15. september	Juhtimis- ja ekspordikonverents Check-IN Dorpati Konverentsikeskuses (Soola 6, Tartu) Liisi Toom Tel: 527 0534 E-post: liisi@conference-checkin.com
18.-21. september	Puidutööstuse ettevõtete kontaktreis Prantsusmaale Kristy Tättar Tel: 604 0093 E-post: kristy@koda.ee
27. september	Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson Tel: 744 2196 E-post: toomas@koda.ee
27.-29. september	Äriviit Peterburisse Kristy Tättar Tel: 604 0093 E-post: kristy@koda.ee
16. oktoober	Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Toomas Hansson Tel: 744 2196 E-post: toomas@koda.ee
13.-15. november	Toiduainetööstuse ettevõtete kontaktreis Taani Kristy Tättar Tel: 604 0093 E-post: kristy@koda.ee

**TÄPSEM INFO KÕIGI ÜRITUSTE KOHTA
AADRESSIL WWW.KODA.EE**

RIIGIKOHTU

OTSUS OSAÜHINGU OSADE REGISTREERIMISE KOHTA

Eesti väärtpaberite keskregistri seadus (EVKS § 18 lg 2) sätestas, et registris registreeritud Eesti äriühingu osad või aktsiad kustutatakse registrist vastava äriühingu lõppemisel likvideerimis- või pankrotimenetluse lõpetamisega või äriühingu lõppemisel ühinemise või jagunemise korral. Selle sätte eesmärgiks on seadusloojate poolt peetud kolmandate isikute (eelkõige pandipidajate) ja väikeosanike kaitse, kel ei ole endal võimalik otsustusprotsessi tegelikult mõjutada ning osanikele lubatav osade vabam haldamiskorraldus võiks kahjustada võimalikke võlausaldajate ja pandipidajate seadusega kaitstud õigusi ja huve.

Vastavalt aga Riigikohtu Põhiseaduslikkuse Järelevalve Kolleegiumi 6. juuli otsusele (nr 3-4-1-3-12) tunnistati põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse § 18 lg 2 osas, milles see ei sisalda õiguslikku alust osaühingu osade Eesti väärtpaberite keskregistrist kustutamiseks osanike otsuse alusel, kui see ei ole seotud äriühingu ümberkujundamisega ja kui osaühingu osad ei ole panditud.

Riigikohus leidis, et EVKS § 18 lg-s 2 sisalduv piirang ei ole osaühingu osade Eesti Väärtpaberite Keskregistrist (EVK) kustutamiseks väljaspool äriühingu ümberkujundamist vajalik abinõu, et kaitsta osaühingu osanike õigusi, sh õigust teada, kellele osa kuulub ja millal see omanikku vahetab. Sama eesmärki on võimalik osanikke ja osaühingut vähem koormates saavutada, kui osanike nimekirja peab osaühingu juhatus. Osanike õiguste kaitse tagab osade võõrandamise tehingute notariaalne tõestamine ning tehinguandmete edastamine avalikule äriregistrile. Lisaks on osanikel võimalus vaid-

lustada osaühingu juhtimiseks vastuvõetud osanike otsused kohtus. Seega on EVKS § 18 lg-s 2 sisalduv piirang ebaproportsionaalne ja põhiseadusega vastuolus. Milline täpselt seaduse uus sõnastus hakkab olema, ei ole veel otsustatud.

Osaühingute osade registreerimine EVKs on vabatahtlik ning osanike nimekirja, milles tuleb näidata osanike nimed, aadressid ja isikuvõi registrikoodid, samuti nende osade nimiväärtused, peab üldjuhul osaühingu juhatus. EVK osade registreerimist peetakse kahtlemata turvaliseks ning läbi paistvaks, kuid osade registreerimine registris toob osaühingule kaasa lisakohustusi. Nimelt peab osaühing, kelle osad on registreeritud EVKs, teavitama registripidajat viivitamata kõigist muudatustest registris registreeritud osanike õigustes ja kohustustes; dividendi maksmise kohta otsuse tegemisest; võlakohustuselt intressi maksimisest ja võlakohustuse lunastumakse tegemisest; ühinemis-, jagunemis- või ümberkujundamisotsuse tegemisest, likvideerimisotsuse vastuvõtmisest või pank-

rotimenetluse algatamisest osaühingu suhtes ning kõigist muudatustest osaühingu registripidaja

Kaubanduskoja liikmed on läbiviidud küsitluses leidnud, et ei pea osaühingu osade registreerimist EVKs oluliseks ja eelistatakse osanike nimekirja pidamist juhatuse poolt. Kuna osanike andmed esitatakse majandusaasta aruandes äriregistrile nagunii, siis peetakse täiendavat osade registreerimist EVKs pigem lisakulukuks.

suhtes esindama õigustatud isikute seas. Eeliseks on küll, et EVKs registreeritud osade võõrandamisel ei kohaldata notariaalset tõestamise nõuet. Seega võimaldab osade registreerimine EVKs sõlmida osade ostu- või müügitehinguid ilma kohustusliku notariaalse tehinguvormi nõuet järgimata ning

KOIDU MÖLDERSON
Politiikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

notaritasusid maksmata. Kuid iga sellise tehingu või muudatuse tegemisel tuleb registrile tasuda teenustasu. Siiani kehtinud regulatsioon võimaldas küll osanikel vabatahtlikult registreerida osad EVKs, kuid ei andnud võimalust osanike otsuse alusel registreeringut soovi korral kustutada.

Ka Kaubanduskoja liikmed on möödunud aastal läbiviidud küsitluses leidnud, et ei pea osaühingu osade registreerimist EVKs oluliseks ja eelistatakse osanike nimekirja pidamist juhatuse poolt. Kuna osanike andmed esitatakse majandusaasta aruandes äriregistrile nagunii, siis peetakse täiendavat osade registreerimist EVKs pigem lisakulukuks, kui eeliseks. Tehtud küsitlusest selgus ka, et üldjuhul (90% vastanutest) ei ole probleeme registris registreerimata osadega tehinguid (müük, pantimine, kinkimine) tehes probleeme täheldatud. ■

Põhjalikumalt on võimalik kohtulahendiga tutvuda Riigikohtu kodulehel <http://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=RK/3-4-1-3-12>.

PAKENDISEADUSE JA PAKENDIAKTSIISI SEADUSE

MUUTMISE EELNÕU

Suve hakul avaldas Keskkonnaministeerium pakendiseaduse ja pakendiaktiisi seaduse muutmise eelnõu. Muudatuste sisseviimise vajadust põhjendatakse eelkõige sellega, et kehtiv regulatsioon ei ole piisav, et tagada selge ülevaade kokku kogutud ja taaskasutusse võetud pakenditest.

MART KÄGU
Politiikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

OLULINE:

Eelnõuga:

- täpsustatakse ja täiendatakse andmeid, mida ja mis kujul peab pakendiettevõtja, kes pole oma kohustusi üle andnud taaskasutusorganisatsioonile, esitama järelevalveametnikule.
- täiendatakse taaskasutusorganisatsiooni akrediteeringu saamiseks vajaliku finantsplaani nõudeid ning sätestatakse konkreetselt teenitud tulu reinvesteeringu tingimusi.
- soovitakse lükata edasi eelneva aasta tegevuse ülevaate keskkonnaministrile esitamise tähtaega majandusaasta aruande esitamise tähtajale, st 30. juunile

Selgituseks olgu öeldud, et pakendiseaduse kohaselt peavad pakendiettevõtjad tagama selle, et nende poolt turule lastud pakendid ja pakendijäätmed saaksid kokku kogutud taaskasutamise eesmärgil. Pakendiettevõtjaks on isik, kes majandus- või kutsetegevuse raames pakendab kaupa, veab sisse või müüb pakendatud kaupa (nt toidukauplused). Seadus lubab pakendiettevõtjatel vastava kohustuse ka üle anda akrediteeritud taaskasutusorganisatsioonidele. Olgu siinkohal öeldud, et tänasel päeval on seda teinud ligemale 3000 ettevõtjat (pakendiettevõtjat). Taaskasutusorganisatsiooni ülesanne ongi korraldada talle vastavad kohustused üle andnud pakendiettevõtjate pakendi ja pakendijäätmete üleriigilist kogumist ja taaskasutamist ning arendada edasi taaskasutussüsteemi eesmärgiga tagada pakendijäätmete taaskasutamine vähemalt seaduses sätestatud taaskasutuse sihtarvude ulatuses. Täiendavat infot pakendite ja pakendijäätmete tagastamise ja taaskasutusse võtmise süsteemi kohta leiab Keskkonnaministeeriumi

kodulehelt aadressil www.envir.ee/999.

Eelnõu seletuskirjas selgitatakse, et tagada tuleks parem ülevaade kokku kogutud ja taaskasutusse võetud pakenditest ja pakendijäätmetest. Seetõttu täpsustatakse ja täiendatakse andmeid, mida ja mis kujul peab pakendiettevõtja, kes pole oma kohustusi üle andnud taaskasutusorganisatsioonile, esitama järelevalveametnikule. Taaskasutusorganisatsiooni tegevuse osas täpsustatakse mitmeid erinevaid asju. Näiteks täiendatakse akrediteeringu saamiseks vajaliku finantsplaani nõudeid ning sätestatakse konkreetselt teenitud tulu reinvesteeringu tingimusi. Täpsemalt seda, et taaskasutusorganisatsiooni kasumi reinvesteeringu saab toimuda üksnes taaskasutusorganisatsiooni põhikirjalistest eesmärkidest tulenevasse tegevusse. Taaskasutusorganisatsioonide tegevuse osas soovitakse muuta ka seda, et eelneva aasta tegevuse ülevaate keskkonnaministrile esitamise tähtaega lükataks edasi majandus-

aasta aruande esitamise tähtajale, st 30. juunile. Ülevaates soovitakse edaspidi näha muuhulgas andmeid pakendi taaskasutuse teenustasude ja eelmise kalendriaasta jooksul toimunud pakendimaterjali kokkuostuhinna muutuste kohta.

Taaskasutusorganisatsioonide akrediteering soovitakse muuta tähtajaliseks, s.o 7 aastaks.

Oluline kavandatav muudatus taaskasutusorganisatsioonide jaoks on kindlasti see, et nende akrediteering soovitakse muuta tähtajaliseks, s.o 7 aastaks (praegu on see tähtajatu). Eelnõu juures on kahjuks probleemiks see, et kehtivad akrediteeringud soovitakse kehtetuks tunnistada suhteliselt kiiresti. Sealjuures on vastuolu eelnõu ja eelnõu seletuskirja tekstide vahel – üks nimetab vastava kuupäevana 31.12.2012 ja teine 31.12.2013. Kaubanduskoja hinnangul peaks andma mõistliku aja muuda-

tuste ettevalmistamiseks ja kehtivad akrediteeringud peaksid kehtima vähemalt kuni 31.12.2013, aga kindlasti oleks parem anda aega veelgi rohkem, nt 1,5- 2 aastat. Taaskasutusorganisatsioonile soovitakse peale panna ka kohustus korraldada pakendi ja pakendijäätmete käitlemisega seotud teenuse ostmise konkreetsetele tingimustele vastava avaliku konkursi kaudu, et tagada vastavate teenuste ostmise konkurentsi olukorras.

Kavandatavate muudatuste osas väärrib kindlasti märkimist väikeettevõtteid puudutatav muudatusettepanek. Nimelt kehtiva seaduse kohaselt on ettevõtjad, kes lasevad turule plastkilest pakendit massiga alla 10 kg aastas ja muust materjalist pakendit massiga alla 20 kg aastas, vabastatud pakendi ja pakendijäätmete tagasivõtmise, pakendiregistrisse andmete esitamise ja pakendijäätmete taaskasutamise kohustusest. Kohustus on vaid pakendi arvestuse pidamise osas, et pakendiettevõtjal oleks pidev ülevaade selle kauba, mille ta on turule lasknud, pakendi massist. Eelnõu kohaselt soovitakse tõsta vastavaid piirmäärasid vastavalt 100 kg ja 200 kg.

Oluline muudatusettepanek, mis puudutab nii pakendiettevõtjaid kui ka taaskasutusorganisatsiooni, seondub pakendiauditi kohustuse kehtestamisega. Nimelt, pakendiettevõtjatele, kes on kohustatud esitama pakendiregistrisse andmeid ning kes lasevad turule pakendatud kaupa pakendimisega rohkem kui viis tonni aastas, ja taaskasutusorganisatsioonidele nähakse eelnõus ette kohustus korraldada pakendiregistrisse esitatavate andmete auditeerimine lähtuvalt audiitoritegevuse seadusest.

Siinkohal tuleb aga rõhutada, et Kaubanduskoja hinnangul ei ole eelnõu regulatsioon selge, kuivõrd

erinevate mahtudega pakendeid turule laskvate pakendiettevõtjate kohustused pole üheselt mõistetavad. Viimast just selles osas, et kehtiva seaduse ja eelnõu sõnastust koosmõjus vaadates jääb teatud ettevõtetele kohustus esitada audiitori poolt kontrollitud andmed ja teatud ettevõtetele kohustus teostada pakendiaudit. Kui pakendiauditi sisu täpsustatakse antud

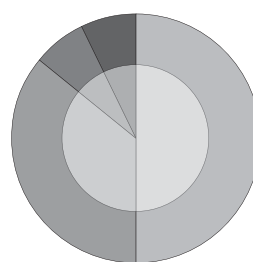
Kaubanduskoja hinnangul ei ole eelnõu regulatsioon selge, kuivõrd erinevate mahtudega pakendeid turule laskvate pakendiettevõtjate kohustused pole üheselt mõistetavad

eelnõus, siis see, mida tähendab „audiitori poolt kontrollitud andmed“ (kas see on audiitoritegevuse seaduse mõttes ülevaatus või audit või midagi kolmandat?), jääb kahjuks ebaselgeks. Kaubanduskoda juhtis muuhulgas vastavale asjaolule ka Keskkonnaministri tähelepanu omapoolses kirjalikus arvamuses. Kui arvestada seda, et eelnõuga soovitakse oluliselt karmistada ka trahvimäärasid seaduse nõuete rikkumiste osas, siis on äärmiselt oluline, et kõik ettevõtjad saaksid ühtemoodi ja õigesti oma kohustustest aru. See-ega vajab eelkirjeldatu kahtlemata selgitamist, mida Kaubanduskoda omapoolses Keskkonnaministri esitatud seisukohas ka rõhutas. ■

Eelnõu ja selle seletuskirjaga on võimalik täpsemalt tutvuda Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee.

KOJA GALLUPID — TEIE ARVAMUSEST SÕLTUB PALJU!

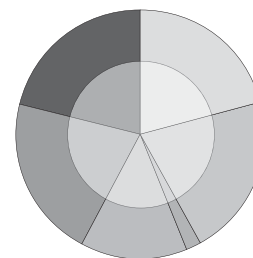
Kas EL peaks piirama väljastpoolt ELi pärit pakkujate juurdepääsu ELi riigihanketurule?

- Jah, peaks – 50%
- Jah, kui teised riigid ei ole avanud oma turgu ELi ettevõtetele – 36%
- Ei – 7%
- Ei oska öelda – 7%

(Vastajaid 14)

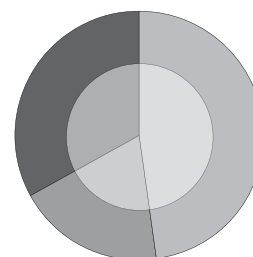
Millise Vene õigusvaldkonna suhtes sooviksite põhjalikumat informatsiooni?

- Lepinguõigus – 21%
- Äriõigus (nt ettevõtte asutamine jms) – 21%
- Tööõigus – 2%
- Ehitusõigus – 14%
- Maksu- ja tolliõigus – 21%
- Täitemenetlus (oma nõuete sissenõudmine) – 0%
- Kohtumenetlus – 21%

(Vastajaid 14)

Kas peate vajalikuks Euroopa ühtse müügiõiguse kehtestamist?

- Jah – 48%
- Ei – 19%
- Ei oska öelda – 33%

(Vastajaid 21)

EUROOPA UUDISED

EUROOPA LIIDU EHITUS-STRATEEGIA AITAB ÄRA KASUTADA MADALA ENERGIATARBEGA HOONETE POTENTIAALI

Euroopa Komisjon esitas strateegia ehitussektori kui töökohtade loomise ja jätkusuutliku majanduskasvu peamise edendaja tugevdamiseks. Strateegia keskendub madala energiatarbega hoonetele, millel on suur potentsiaal CO₂-heite piiramiseks ja energiakulude kokkuhoidmiseks, kuid mis ei ole turul veel piisavalt omaks võetud. „Praeguse majandus- ja sotsiaalkriisi rasketes tingimustes kujutavad madala energiatarbega hooned endast turvalisi ja elujõulisi investeeringuid nii ühiskonna kui ka erainvestorite jaoks. Ehitussektor peaks seda nägema kui võimalust innovatsiooniks ja uutes talentides huvi tekitamiseks,” ütles Euroopa Komisjoni asepresident ning tööstuse ja ettevõtluse volinik Antonio Tajani. Strateegia põhilised tegevusliinid hõlmavad soodsate investeeringutingimuste loomist eelkõige hoonete renoveerimise ja hooldamise valdkonnas. Sellega seoses julgustatakse näiteks kasutusele võtma 120 miljardi euro suurust Euroopa Investeeringupanga laenupaketti, mis moodustab osa juunikuisest majanduskasvu- ja tööhõivepaktist. Teine eesmärk on tugevdada innovatsiooni ja parandada töötajate kvalifikatsiooni liikuvuse edendamise kaudu.

„Uutel tehnoloogiatel on suur potentsiaal nii uute majade ehitamiseks kui ka miljonite olemasolevate hoonete renoveerimiseks, et muuta need võimalikult energiatõhusaks kooskõlas strateegia „Euroopa 2020” eesmärkidega. Ärgem jätkem seda võimalust kasutamata. Ehitussektorist võib saada jätkusuutliku majanduse eestvedaja,” lisas asepresident Tajani.

EUROOPA KOMISJON TEEB ETTEPANEKU TEADUSE JA INNOVATSIOONI ÜHTSE TURU LOOMISEKS EUROOPAS

Euroopa Komisjon esitas täna konkreetseid ettepanekuid liikmesriikide tegevusele Euroopa teadusruumi – teaduse ja innovatsiooni ühtse turu loomiseks Euroopas aastaks 2014 ning kirjutas alla ühisavaldusele ja vastastikuse mõistmise memorandumile eesmärgiga võimaldada teadlastel, teadusasutustel ja äriühingutel paremini liikuda, konkureerida ja teha koostööd piiriülel. See tugevdab liikmesriikide teadusbaasi, suurendab nende konkurentsivõimet ja võimaldab tõhusamat koostööd oluliste ühiskondlike probleemide lahendamisel. 80% küsitletud teadusringkondadest märkis, et avatud värbamisprotsessi puudumine takistab rahvusvahelist liikuvust. Seetõttu palutakse liikmesriikidel kaotada piiriülese teadlaskarjääri tõkked Euroopas, toetada ühisuuringute strateegiat, edendada asutuste

ja projektide konkurentsivõimelist rahastamist ning tulemuslikult investeerida maailmatasemel vahenditesse.

EUROOPA KOMISJON TEEB ETTEPANEKU KEHTESTADA SÕIDUKITE TEHNOÜLEVAATUSELE RANGEMAD EESKIRJAD INIMESTE HUKKUMISE VÄLTIMISEKS

13. juulil võttis Euroopa Komisjon vastu uute eeskirjade ettepaneku, et karmistada sõidukite tehnöülevaatuse korda ja laiendada selle ulatust. Uute ettepanekute eesmärk on säästa aastas rohkem kui 1 200 inimelu ning hoida ära rohkem kui 36 000 liiklusõnnetust, mille põhjuseks on mõni tehniline rike.

Eesti jaoks on peamiseks uuenduseks vanade sõidukite sagedasemad korralised tehnöülevaatused – autosid, mootorrattaid ja motorollereid hakatakse kontrollima igal aastal alates kuuendast kasutusaastast (varem kümnendast). Muudatuse põhjuseks on asjaolu, et sõidukite 5. ja 6. kasutusaasta vahel suureneb järsult tehnilistest rikestest tingitud raskete liiklusõnnetuste arv.

Lisaks eelnevale on ettepaneku põhilisteks uuendusteks ühtlustada suure läbisõiduga sõiduautode ja furgoonveokite tehnöülevaatused muude suure läbisõiduga

sõidukitega (taksod, kiirabi-autod, jne), tehnöülevaatuse kvaliteedi parandamine, elektrooniliste ohutusseadiste kohustuslik katsetamine ja läbisõidupettuste arvu vähendamine.

Kõigil juhtudel võivad liikmesriigid vajaduse korral kehtestada ettepanekutes kindlaksmääratud üleeuroopalistest sõidukite tehnöülevaatuse miinimumstandarditest rangemad standardid.

Praegu kehtivad sõidukite tehnöülevaatuse miinimumstandardid kehtestati ELi eeskirjadega 1977. aastal ning neid on vaid vähesel määral ajakohastatud. Sellest ajast alates on aga autod, sõidukijuhtide käitumine ja tehnöüloogia oluliselt muutunud.

EUROOPA LIIDU TOLL PIDAS PIIRIDEL KINNI ÜLE 100 MILJONI VÖLTSTOOTE

Euroopa Komisjoni iga-aastase aruande kohaselt pidas ELi toll 2011. aastal kinni peaaegu 115 miljonit toodet, mida kahtlustati intellektuaalomandiõiguste rikkimises, sealhulgas oli kinnipidamisi võrreldes eelneva aastaga 15 protsenti rohkem.

„Tänane aruanne näitlikustab kui võrd pingelist tööd on toll teinud võitluses piraatoodete vastu, mis ohustavad meie kodanikke ja kahjustavad seaduslike ettevõtete tegevust,” ütles maksunduse ja tolliliidu, auditi ja pettusevastase võitluse volinik Algirdas Šemeta.

Kinnipeetud kaupade väärtus oli peaaegu 1,3 miljardit eurot, mis on

kasvanud võrreldes eelneva aastaga 18 protsenti. Tollis kõige sagedamini kinnipeetud toodete hulka kuulusid ravimid (24%), pakke-materjal (21%) ja sigaretid (18%). Kõigist kinnipeetud toodetest 28,6 protsenti moodustasid esmatarbekaubad ning tarbijate tervist ja ohutust mõjutada võivad tooted. 2011. aastal suurenes jätkuvalt kinnipeetud postipakkide arv, kusjuures 36 protsenti pakkidest oli seotud ravimitega.

Kõikidest võltstoodetest 73 protsenti pärines Hiinast, kuigi teatavatel tooteliikidel on oma kindel päritoluma, nt toiduained Türgist, alkohoolsed joogid Panamast, karastusjoogid Taist ja mobiiltelefonid Hongkongist. Ligikaudu 90 protsendil juhtudel kinnipeetud tooted kas hävitati või algatati nende suhtes kohtumenetlus rikumise kindlakstegemiseks.

Intellektuaalomandi-õiguste kaitse tõhustamine on oluline ka tervisekaitse ja ohutuse seisukohast.

Koostöö kaubanduspartneritega aitab vältida võltstoodete sissetoomist ELi. Kui ettevõtte kahtlustab, et tema intellektuaalomandiõigusi rikutakse, võib ta nõuda tollilt meetmete rakendamist. Euroopa Komisjon on koostanud juhendi intellektuaalomandiõiguste omajatele, et aidata neil selliseid taotlusi esitada.

ELi 2020. aasta strateegias on rõhutatud, et intellektuaalomandiõiguste kaitse on oluline edasiseks majanduskasvuks sellistes valdkondades nagu teadusuuringud, innovatsioon ja tööhõive. Lisaks on

intellektuaalomandiõiguste kaitse tõhustamine oluline ka tervisekaitse ja ohutuse seisukohast, kuna teatavad võltstooted (nt toiduained, kehaholdusvahendid ja laste mänguasjad), mis on valmistatud kontrollimata keskkonnas, võivad kujutada kodanikele tõsisit ohtu.

EUROOPA KOMISJON TEEB ÕIGUSAKTI ETTEPANEKU, ET PARANDADA TARBIIKAITSET FINANTSTEENUSTE VALDKONNAS

Euroopa Komisjon avalikustas õigusaktide eelnõude paketi, millega kehtestatakse tarbijasõbralikud nõuded investeringute kohta esitatavale teabele, muudetakse karmimaks nõustamist käsitlevad nõuded ja teatavad eeskirjad investeerimisfondide kohta, et tagada nende turvalisus.

Euroopa Komisjoni ettepanek koosneb kolmest õigusakti eelnõust: määruse ettepanek kombineeritud jaeinvesteeringustoodete põhiteabe kohta, kindlustusvahenduse direktiivi läbivaatamine ning ettepanek parandada investeerimisfondidesse investeerijate kaitset, mida praegu reguleerib direktiiv vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate (eurofondid) kohta. Komisjoni ettepaneku eesmärk on teavitada jaeinvesteeringustoodete tarbijaid kergesti mõistetaval viisil, kehtestades uue ja uuendusliku

tooteteabe standardi, mis oleks lühike ja selge ja seega oluliselt tarbijasõbralikum. Igas põhiteabedokumentis antakse teavet toote peamiste tunnuste, samuti riskide ja sellesse tootesse investeerimise kulude kohta.

Praegused ELi õigusaktid ei käsitle üksikasjalikult kindlustustoodete müüki, nõuded erinevad liikmesriigiti ja need kehtivad ainult vahendajatele. Komisjoni ettepaneku eesmärk on parandada kindlustussektoris tarbijakaitset, luues ühtsed standardid kogu kindlustusmüügi jaoks ja tagada sobiv nõustamine. Selleks parandatakse kindlustuse müügi läbipaistvust ja luuakse vahendajatele ja kindlustusandjatele võrdsed konkurentsitingimused. Kuigi täpne professionaalne nõustamine on kindlustussektoris väga oluline, müüakse viimaste uuringute kohaselt üle 70% kindlustustoodetest ilma piisava nõustamiseta. ■

(Allikas: Euroopa Komisjoni esindus Eestis)

Loe lähemalt Koja kodulehelt
www.koda.ee/uudised/euroopa-uudised-2

Rahvusvaheline Kaubanduskoda (Eurochambers) annab teada

Lähiajal toimuvad üritused:

- **Euroopa Liit – Lõuna-Aafrika**
17. septembril leiab aset Euroopa Liidu – Lõuna-Aafrika äriforum. Üritus toimub Business Europe'i ruumides ning selle eesmärgiks on viia kokku enam kui 25 mõlema poole ettevõtet, et arutada ühiste majandusalaste tegevuste väljavaateid. Täpsem kava on hetkel väljatöötamisel, kuid peamiselt keskendutakse väike- ja keskettevõtete arengule.
- **Euroopa Liit – Uruguay**
18. septembril külastab Brüsselit Uruguay äridelegatsioon, mida juhatab Uruguay tööstus-, energia ja kaevandusminister Roberto Kreimerman. Ministrit saadab kõrgetasemeline Uruguay ettevõtjate grupp (valdkonnad: biotehnoloogia, farmaatsia, laevaehtus, taastuvenergia, elektroonika, metallitööstus jne) ning nendega oodatakse koostööst huvitatud ettevõtjaid Euroopa Liidu liikmesriikidest.
- **Euroopa Liit – Hiina**
20. septembril toimub Brüsselis Euroopa Liidu – Hiina majandusalane tippkohtumine. Kõrgetasemelisel sündmusel allkirjastatakse ühisdeklaratsioon ning kohtumisel osaleb Hiina peaminister Wen Jiabao, keda saadab 100 ettevõtjast koosnev äridelegatsioon.

Osalemissoovist palume teatada:
LIDIA FRIEDENTHAL
 Tel: 604 0077
 E-post: lidia@koda.ee

SEPA –

MIS SEE VEEL ON JA KEDA SEE PUUDUTAB?

Eesti maksekeskkond muutub peagi seoses muudatustega, mis on vajalikud ühtse euromaksete piirkonna (*Single Euro Payments Area, SEPA*) eesmärkide elluviimiseks. Muutused on peamiselt tehnilist laadi, kuid mõjutavad suuresti ka tavaklienti.

ENE RAMMO
Finantsdirektor

OLULINE:

- Eestis tuleb hakata tegelema SEPA makseviiside eesmärgipärase juurutamisega.
- Krediid- ja otsekorralduste osas on ülemineku lõppkuupäevaks 01.02.2014
- 2014. aasta alguseks peavad kommertsbankid arendama välja makselahendused ning ettevõtted uuendama raamatupidamistarkvara ja täiustama arvete esitamist.
- Uute sõnumivahetuse formaatide kasutamine panga ja kliendi vahelises failivahetuses saab olema kohustuslik alates 01.02.2016.

Muutuste sujuvat elluviimist toetab koostööfoorum, mis võimaldab turuosalistega läbi viia konsultatsioone, selgitada muutuste tagamaid ning saada infot edasiste tegevuste kohta otsuste tegemiseks. Eesti maksekeskkonna foorum moodustati eesmärgiga toetada Eesti maksekeskkonna tasakaalustatud ja jätkusuutlikku arengut ning kohanemist rahvusvahelise makseteenuste turu muutustega, soodustades foorumis osalejate ja kaasatud isikute koostööd ja teabevahetust. Kaubanduskoda on kaasatud foorumi töösse ja annab arengutest vajalikku infot oma liikmetele. Foorumi esimene koosolek toimus 6. juunil Eesti Pangas.

Tulenevalt SEPAlle ülemineku lõpp-tähtaja määruse jõustumisest (30.03.2012) tuleb hakata Eestis tegelema SEPA makseviiside eesmärgipärase juurutamisega. Määrus seab krediid- ja otsekorralduste osas ülemineku lõppkuupäevaks 1.02.2014. Selleks, et tagada SEPA makseviiside tõrgeteta ja efektiivne juurutamine, tuleb foorumil korraldada Eesti turu sujuv üleminek SEPA reeglite kohasele

maksekeskkonnale ning aidata ellu viia vajalikud korralduslikud, tehnilised ja õiguslikud lahendused.

Kaubanduskoda hoiab teid SEPA edaspidiste arengutega kursis.

2014. aasta alguseks peavad kommertsbankid arendama välja makselahendused ning ettevõtted uuendama raamatupidamistarkvara ja täiustama arvete esitamist. Eesti Pank peab uuendama pankadevahelist jaemaksesüsteemi, et tagada riigisiseste pankadevaheliste maksete senine kvaliteet, piiriüleste euromaksete arveldamine ja võimalikult võrdsed konkurentsitingimused kõikidele pankadele.

Selle tarbeks on välja töötatud uus rahvusvaheline sõnumite standard (ISO 20022). Neid uusi sõnumivahetuse formaate kasutatakse SEPA maksetoodete puhul ja need on pankadevahelises sõnumite vahetuses kohustuslikud (01.02.2014) ning tulevikus (01.02.2016) saab panga ja kliendi vahelises failivahetuses nende kasutamine olema

kohustuslik. ISO 20022 standardile üleminekuks tuleb ettevõtete infosüsteemides tekitada valmisolek standardikohaste sõnumite genereerimiseks ning samuti standardikohaste sõnumite sisselugemiseks (maksekorralduste algatamise sõnum, makse staatuse sõnum, kontoinformatsiooni sõnumid).

Üleminekul IBAN kontonumbri üleminekuks tuleb ettevõtetele raamatupidamisüsteemide ja andmebaaside riigisisestele kontonumbri konverteerida IBAN kontonumbriteks. Paljud pangad võimaldavad juba praegu oma elektroonilises keskkonnas sama panga väljastatud riigisisese kontonumbri konverteerida IBAN-kontonumbriks. Mahukamaks ja kontonumbri väljaantud pangast sõltumatuks konverteerimiseks avatakse rakendus Pangaliidu kodulehel. Pangaliidu kodulehel tehakse kättesaadavaks ka masskonverteerimise näidiskript.

Töö käib ka SEPA uue otsekorraldussüsteemi nimel.

Kaubanduskoda hoiab teid SEPA edaspidiste arengutega kursis. ■

SEL SÜGISEL ANTAKSE ESMAKORDSELT VÄLJA

EESTI DISAINIAUHINNAD 2012

Eesti Disainerite Liidu, Eesti Disainikeskuse, ADC*Estonia ja Teenusmajanduse Koja koostöös antakse 21. septembril välja Eesti Disainiauhinnad 2012, mille alla kuuluvad BRUNO auhind parimale tootedisainile ja parimale disainiprojektile, SÄSI parimale noorele tootedisainerile, ADC*E auhinnad parimate veebi- ja graafilise disaini lahenduste eest ning esmakordselt ka auhind parima teenusedisaini projekti eest. Lisaks tunnustatakse ka parimat disainikriitikut ning disainerit/disainimeeskonda.

E erinevad disaini- valdkonnad ühtse kontseptsiooni all

„Koondasime seni erinevate insti- tutsioonide poolt välja antud au- hinnad, et võimendada ühiskon- nas disaini häält ja sõnumit,“ avab Disainiauhindade tausta Eesti Disainikeskuse juht **Jane Oblikas**. „Eesti Disainiauhindadega väärtustame, tunnustame ja propa- geerime head disaini, mis ei paku vaid esteetilist naudingut, vaid lahendab probleeme ja muudab meid ümbritseva keskkonna paremaks ja inimlikumaks ning seda loodust- säästvalt ja jätkusuutlikult,“ lisab Oblikas. „Ühtne Eesti Disainiauhin- dade platvorm, mis koondab enda alla erinevad disainikategooriad, aitab tuua Eesti disaini laiemasse fookusesse, luua selle ümber ava- liku diskussiooni ning edastaks nii disaineritele, publikule, ettevõt- jatele ja avalikule sektorile ühtse- mat ja selgemat sõnumit,“ kom- menteerib disainer **Martin Pärn**.

Esmakordselt on ühtse kontsept- siooni alla toodud ja tunnustatakse viimase kahe aasta jooksul loo- dud parimaid tootedisaini projekte

(BRUNO), noort disainerit (SÄSI), veebi- ja graafilist disaini (ADC*E).

Eesmärk on väärtustada disaineri rolli ühiskonnas

BRUNO on Eesti disaini auhind, mida Eesti Disainerite Liit annab välja alates 2006. aastast. Auhin- da, mis on nime saanud disainika- teedri rajaja ning esimese disaini- auhinna initsiaatori professor Bruno Tombergi järgi, antakse välja eesmärgiga väärtustada disaineri rolli ühiskonnas ja demonstreerida disaini potentsiaali elukeskkonna inimväärsemaks muutmisel ja konkurentsivõime tõstmisel. „Eesti et- tevõtjaid silmas pidades annab BRUNO auhind hea ülevaate eesti disainerite konkurentsivõimest; rahvusvahelise žürii otsused fina- listide valikul aitavad positsioneerida eesti disaini ja märgata neid tugevusi ja nõrkusi, mida tavapä- raselt eesti inimene ei pruugi näha. Võimalus iga kahe aasta tagant tutvuda eesti disaini paremikuga, kuulata kasutajate kommentaare, luua autoritega kontakte - see peaks looma soodsas koostööpin- nase ja sillutama tee ettevõtmis- tele, kus keskkonna kujundamisel

ja lisaväärtuse loomisel mängib tähtsat rolli disain,“ selgitab Eesti Disainerite Liidu esinaine **Ilona Gurjanova**.

BRUNO 2010. a võidutöö Voldik- kann on olnud tootmises ja seda on ka turustatud nii Eestis kui ka Vene- maal. Eestis on müüdnud umbes 40 000 kannu nii, et hetkel peaks igal 30ndal eestlasel see kodus olema. „Voldikkannu odava laiatar- bekaubana piimaletis müümine on praeguseks hetkeks ennast am- mendanud ja uute suurte partiide tootmist hetkel ei planeeri,“ vahendab tooteidee autor **Veiko Liis**. „Selliste ürituste korraldamine on oluline, kuna väärtustab uute too- dete disainimist ja kavandamist. Samuti annab see inimestele vih- jeid selle kohta, mis omadused võiksid olla ühes hea tootes tõeli- sed väärtused,“ tõstab Liis auhin- na tähtsust esile. **Mare Klepman**, BRUNO 2008. a võitja, sekundeer- rub: „Konkursside korraldamine on kindlasti oluline ja eriti rahvusva- helise žüriiga, see annab võimalu- se hetkeseisu asjatundliku kõrval- pilguga hinnata.“ Klepman tõdeb, et võit tuli tookord talle endalegi suure üllatusena. „Ju see siis kõne-

PIRET POTISEPP
Innovatsioonikeskus
InnoEurope

tas positiivselt paljunäinud žüriid,“ ütleb ta kokkuvõtvalt.

Disainiauhinda BRUNO 2012 jaga- takse kahes kategoorias: parima tootedisaini ning parima disaini- projekti eest. Bruno eelnevateks laureaatideks on olnud Martin Pärn, Annike Laigo, Tarmo Luisk, Mare Kelpman, ByRoller (*design management* kategooria), Maarja Mõtus, Veiko Liis ja Kadarbiku Köö- givili OÜ (*design management* kategooria). ■

Eesti Disainiauhinnad 2012 laureaadid kuulutatakse välja VII Disainiöö festivali raames toimival auhinnagalal 21. septembril Lennusadamas.

Nominentide töid tutvustavad kaks näitust ning ülevaatlik kataloog. Erinevate disainivaldkondade töid hindavad žüriid, kuhu kuuluvad kuus rahvusvahelist eksperti. Töid saab esitada kuni 31. augustini 2012.

Konkursi tingimused ja lisainfo:
www.eestidisainiauhinnad.ee
www.edl.ee

„SUUNANÄITAJA”

NÄITAB SUUNDA

Hästi toimiva tarbimiskeskonna aluseks on turul toimuv aus ja tugev konkurents ning turuosaliste kõrge teadlikkus. Kõrge teadlikkuse saavutamiseks on oluline pöörata senisest rohkem tähelepanu turuosaliste koolitamisele.

HANNA TURETSKI

Tarbijakaitseameti tarbijapoliitika ja avalike suhete osakonna juhataja

Tarbijakaitseametil valmis möödunud aastal uus strateegia aastani 2016, kus on sõnastatud ameti visioon – loome vastutustundliku ja usaldusväärse tarbimiskeskonna. Usaldus tekib kahepoolse tegevuse tulemusena ja selleni on sageli raske jõuda, samas on seda kerge kaotada. Heade kliendisuhete aluseks on õige ja õiglane käitumine, seejuures on nii klienditeenindaja kui ka tarbija teadlikud oma õigustest ja kohustustest ning oskavad neid vajadusel kasutada erinevates olukordades sh säilitades vääriskuse.

Tarbijakaitseameti tegevuste fookus on strateegia elluviimiseks suunatud lisaks järelevalve ja kaebuste lahendamisele olulisel määral ka tarbijate ja ettevõtjate teadlikkuse tõstmisele. See, et strateegia ei oleks vaid paberil, oleme loonud ametile koolitusbrändi „Suunanäitaja” ning selle nime all oleme korraldanud juba paar viimast aastat erinevaid ettevõtjatele ja ettevõtlikele inimestele suunatud tarbijakaitseteemalisi koolitusi.

Populaarsed koolitused

Käesoleva aasta kevadel korraldas Tarbijakaitseamet koostöös Eesti Kaubandus-Tööstuskojaga kolm ettevõtjatele suunatud koolitust

„Suunanäitaja 2012. Kõigil kolmel koolitusel oli teemaks pretensiooni esitamise õiguse ja müügigarantii-ga seonduv. Teema valikul on mitu konkreetset põhjust, millest olulisem on see, et pretensiooni esitamise õigus on tarbija üks põhiõigustest ja selle järgi võib tarbija kauba puuduse ilmnemisel poe poole pöörduda kahe aasta jooksul. Kusjuures võlaõigusseadus, mis antud teemat reguleerib, on kehtinud juba kümme aastat, kuid möödunud aasta kontrollide statistika näitas paraku seda, et ca pooled ettevõtjad ei täida kõige elementaarsemat nõuet ja eksitavad tarbijaid. Tõsi, võrreldes möödunud aastaga on olukord paranenud sel aastal paranenud ning eksitavat infot anti ameti inspektoritele 18% kontrollitud ettevõtetes, kuid heaks seda siiski pidada ei saa.

Vaadates kevadistele „Suunanäitaja” koolitustele tagasi, võime öelda, et nii suurt osavõttu ja positiivset tagasisidet ei osanud me algselt plaane tehes oodata. Kavandasime kahte koolitust, kuid kuna suhteliselt kohe selgus, et huvi on suur, lisasime aegselt kavva ka kolmanda. Statistikale otsa vaadates saame tõdeda, et kokku oli kolmel koolitusel osalejaid 231, kes esindasid 130 erinevat organisatsiooni. Rohke osavõtt

näitas, et tegemist oli huvipakkuva teemaga ning osajatelt saadud info on andnud mõtted minna edasi ka teistesse maakondadesse. Sellise julguse mõelda saime valdavalt positiivsest tagasisidest, mille palusime ettevõtjatel täita ning sealt nähtub, et 34% osalenutest hindas koolitust hindega „suurepärase” ning 61% hindega „hea”. Etteruttavalt võin öelda, et järgmisena plaanime minna samasisulise koolitusega Ida-Virumaale. Kel huvi, jälgige infot ameti veebilehelt www.tarbijakaitseamet.ee ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja veebilehelt www.koda.ee.

Kuidas edasi?

Kindlasti peaks iga ettevõtte, kes soovib olla hooliv ja vastutustundlik oma klientide suhtes (seda peaksid kõik tarbijale kaupu ja/või teenuseid müüvad ettevõtted olema), vaatama üle sisemised koolitused ja standardid ning vajadusel täiendama oma koolituskavasid või juhiseid sellisel, et iga töötaja saab selged juhised ja vajaliku koolituse, kuidas nõustada kliente tarbijaõigusega seonduvates küsimustes juba siis, kui neile tutvustatakse klienditeeninduse aluseid ja ettevõtte tööpõhimõtteid. Oleme koostanud mitmeid praktilisi juhendeid, õpetlikke videoid ja spet-

siaalselt teenindajatele mõeldud meelepea, mida kõiki võib kasutada ka sisekoolitustel. See on lähim eesmärk, kuid pikem on ettevõtjatele suunatud põhjalik juhend „Pretensiooni esitamine ja garantiid ning kaebuse lahendamine”.

Suvi on käes ja eelnevale ei saa vaadata läbi sõrmede ka päikesepaistes. Traditsiooniliselt on suveperioodil kaubandus- ja teenindusettevõtetes abikäed ulatanud asendustöötajad. Seetõttu tuletan ettevõtjatele-müüjatele meelde, et korrektset infot kaheaastase pretensiooni esitamise õiguse kohta peavad tarbijatele andma ka suveks palgatud ajutised hooajateenindajad, mitte ainult püsipersonal. ■

Lisalugemist:

- Erinevad ettevõtjatele suunatud koolitused: <http://www.tarbijakaitseamet.ee/index.php?id=15346>
- Täpsemalt pretensiooni esitamise õigusest: www.tarbijakaitseamet.ee/kuhu-ja-kuidas-esitada-kaebust
- Teenindaja meelepea: www.tka.riik.ee/doc.php?15738
- Õpetlikud videoklipid: www.youtube.com/tarbijakaitseamet

MIKS ON ETTEVÕTJAL MÕTET ARVESTADA NOORE TÖÖLE
KANDIDEERIMISEL NOORSOOTOÕ KOGEMUSTEGA NING

MILLISED ON NOORTE TÖÖTAJATE EELISED

INGRID VÄRAVAS
Eesti Noorsootöö Keskus

Eesti noored on aktiivsed noorsootöös osalejad. 2011. aasta noorteseire andmetel¹ ei ole vaid üks noor kümnest viimase kolme aasta jooksul ühegi noorsootöötegevusega kokku puutunud. Noorsootöö annab noortele võimaluse oma oskusi ja teadmisi arendada ning omandada kogemusi, mida tööturul sisenedes tööandjad noortelt ootavad.

Noorsootöö on Eestis koondnimetuseks juhendatud mitteformaalsele õppimisele, mis toimub koolist ja tööst vabal ajal. Noorsootöö on Eestis väga pika traditsiooniga, näiteks esimesed noorteühendused tekkisid juba 17. sajandil ning aktiivsemaks ja professionaalsemaks arenes nende tegevus iseseisvunud Eestis, säilis läbi nõukogude aja ning areneb jõudsalt ka taasiseseisvunud Eestis.

Noorsootöös osalevad noored mitmel erineval moel, näiteks laagrite ja malevate kaudu, osalevad huvihariduses, huvitegevuses, on aktiivsed noortekeskustes, osalevad rahvusvahelistes noortevahetustes, teevad vabatahtlikku tööd, tegetsevad noorteühingutes ja noortekogudes, algatavad uusi tegevusi kogukondades jpm. Noored, kes on valmis ja võimelised algatama uusi projekte, kas või mänguväljaku ehitamiseks oma koduhoovi, panema ideed projekti vormi, hankima rahastust ning juhtima kogu protsessi tulemuseni, saavad tulevikus hakkama ka ettevõtte või vabauhenduse tegevuse korraldamisega, *start-up* ettevõtete väljaarendamisega jpm.

19–26-aastased noored, kes noorteseire raames läbiviidud küsitluses osalesid, tõstsid esile noorsoo-

töös osalemise käigus omandatud uusi teadmisi ja oskusi, mis edaspidises tööelus vajalikuks osutusid, arenenud vastutustunnet ja isiksuse mitmekülgset arendamist ning konkreetse töökogemuse saamist. Mitme teise uuringuga on tõestatud ka see, et noorsootöös osaledes areneb noorte suhtlemisoskus, meeskonnatöö, teistega arvestamine, tulemusole orienteeritus, kohusetunne ja mitmed muud oskused. Ettevõtlikkuse seisukohalt on oluline noorte võimalus osaleda noortevolikogude töös, õpilasmalevates, projektide algatamine ja nendes osalemine, noorteühingutes panustamine.

Eelnevad faktid annavad aluse eeldada, et noored ise väärtustavad oma kogemusi, kuid puudu võib jääda oskusest neid tulevasele tööandjale presenteerida. Teiselt poolt eeldab see jällegi valmisolekut tööandjate poolt noorsootöös omandatud kogemuste arvestamiseks.

Milliseid oskusi noorsootöö arendab?

Noored saavad läbi noorsootöö näidata enda algatusvõimet noortelalgatuste projektides, riiklikul või rahvusvahelisel tasandil. Projekti eesmärk on juhtida tähele-

panu teatud teemale ning seejärel kogukonnas midagi ära teha. Noortelalgatuste projektid annavad noorele eduelamuse tunde (ka võimalik ebaõnnestumine on kõigest õppetund), et ka nende ideed ja panus selle elluviimiseks on olulised ning annavad võimaluse seeläbi maailmaparandamise protsessides osaleda. Lisaks saavad noored projekte juhtides tõestada ennast liidri ja juhi rollis.

Noortevolikogudes osalemine võimaldab kaasa rääkida otsuste tegemisel, mis puudutavad noorte elu. Sealt saab noor oskuse ja julguse kaitsta oma seisukohti, argumenteerida ning kindlasti aitab volikogudes osalemine kaasa suhtlusoskuste arengule.

Noored, kes löövad kaasa erinevates noorteprojektides, kas osaledes mõnes projektis või olles selle eestvedajaks, omandavad mitmeid ettevõtlikkust toetavaid oskusi. Näiteks projektide eestvedajad puutuvad kokku planeerimisega, ressursside kavandamisega ja omandavad juhtumiskogemusi. Projektis kaasalööjad ning ka liidri rollis olles saavad noored mitmeid koostöökogemusi nii kohalikul kui ka võimalik, et rahvusvahelisel tasandil ning õpivad suhete loomist ja hoidmist.

Noored saavad läbi noorsootöö näidata enda algatusvõimet noortelalgatuste projektides, riiklikul või rahvusvahelisel tasandil.

Mis on noore eelised ja miks on teda mõtet tööle võtta?

Ettevõtjatel võib sageli tekkida küsimus, millised on noorte eelised lisaks noorsootöö kogemustele ning mida ettevõtte võidab, kui võtab tööle aktiivse noore? Mina tooksin välja noorte head ja kiiret õppimisvõimet, loovat mõtlemist tööülesannete lahendamisel ning värskemaid teadmisi. Võttes tööle noori ja andekaid töötajaid, kellel võib olla rohkem uuenduslikke ideid, aitab see ettevõttel paremini tulevikuväljakutsetele vastu minna ning garanteerib ka pikemaajalise jätkusuutlikkuse. Toote või teenuse arendamisel, mille sihtgrupp on noored, kaasake kindlasti ka noori endid. Nii tagate, et toode või teenus vastab ka tegelikele noorte vajadustele.

Vabatahtlik tegevus ning noorsootöö projektides osalemine näitab, et noor inimene on valmis vähese või olematu raha eest, kuid kindla idee nimel pingutama. See on tõestuseks, et ta on hea meeskonnatöötaja, kes sundimata töötab ühise eesmärgi saavutamise nimel. Kui mitmed tööandjad näevad vaeva, et kollektiivist saaks meeskond, kes ühise eesmärgi nimel pingutab, siis vabatahtlikuna töötanud tuleb see juba loomulikult.

Pragmaatiliselt mõeldes võib järgmisel korral noore CVd vaadates või mõne noortekeskuse, malevakkorraldaja või noorteühingu koostööettepanekut läbi vaadates kokku arvestada, millised on tegelikud kulud ühiskonnale, kui noortele arenguvõimalusi ei pakuta ja noored ühiskonnast välja langevad ning riik peab ettevõtetelt saadud maksutulud suunama mitte majanduse infrastruktuuri arendamiseks ja ettevõtluse toetamiseks vaid riskikäitumise

tagajärgede likvideerimisele. Samuti mõtiskleda teemal, kust võtta insenere ja täppisteaduste huvilisi, kui mitte soodustada maast madalast laste ja noorte tehnika ning teaduse huvi arendamist neile meelepärasel vormis ja keskkonnas, nagu on mõni huvikeskuse tehnika- ja tööõpetuse maja või mõni noortekeskus.

Kuidas ja kust leida ettevõtlikke häid noori töötajaid?

On loodud mitmeid veebiportaale, mis on noorte töötajate seas populaarsed ning kuhu on koondatud kokku just noortele mõeldud tööpakkumised. Lisa enda töökuulutuse alljärgnevale lehekülgedele:

- www.stardiplats.ee
- www.firstjob.ee
- www.workbook.ee
- www.inspent.org

Töökuulutuse saate lisada tasuta. Lisaks tasub tööpakkumisi saata ka suuremate ülikoolide karjäärinõustamise keskuste listidesse.

Noorsootöö erinevate tegevuste ning koostöösoovide kohta on alati võimalik võtta ühendust Eesti Noorsootöö Keskusega (www.entk.ee), mis on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigiasutus ning vastutab noorsootöö arendamise ja koordineerimise eest, siinhulgas on suurte riiklike programmide elluviija nagu näiteks noortemalvad, laagrite ja noortekeskuste programmid, noorteseire ja noorsootöö kvaliteedi hindamine. ■

BLRT Grupp, mis asutati 1996. aastal, on Eesti suurim tööstuskontsern, tegutsedes mitmel alal, sh laevaehitus ja -remont, suuremõõtmeliste metallkonstruktsioonide ja kõrgtehnoloogiliste seadmete tootmine, metallide müük ja töötlemine, masinaehitus, vanametalli kokkuost, meditsiiniliste ning tööstusgaaside tootmine ja müük, transpordi-, sadama- ja stividoriteenused.

Eesti ühe suurima tööandjana annab BLRT Grupp tööd ligi 2000 inimesele, teistes riikides ligi 4000. Eesti Kaubandus-Tööstuskoja korraldatavas Eesti Ettevõtete Konkurentsivõime Edetabelis on BLRT Grupp tulnud alates aastast 2004 igal aastal konkurentsivõimelisimaks tööstus- ja energeetika-ettevõtteks. 2011. aastal oli BLRT Grupp Konkurentsivõime Edetabelis üldjärjestuses EMT järel teisel kohal.

Usutulisime juubeliaasta puhul ettevõtte juhatuse esimeest Fjodor Bermanni.

Millisena näete BLRT rolli Eesti majanduses?

Meil endil on raske määratleda oma rolli. Kui rääkida näitajate keeles, siis eelmise aasta käive ulatus 347,3 miljoni euroni, sel aastal ootame käibe kasvu 365,5 miljoni euroni. Seejuures ekspordime üle 80% oma toodangust ja teenustest Eestist Skandinaavia riikidesse, Saksamaale ja teistesse maailma paikadesse. 2011. aastal investeerisime 64,2 miljonit eurot, tänavused investeeringud ulatuvad ligi 50 miljoni euroni. Ning teatavasti on meie kontsern üks Eesti suurimatest tööandjatest.

Kuidas avaldas ülemaailmne kriis BLRT-le mõju, kui üldse?

Majanduskriis ei saanud meie kontserni mitte mõjutada, kuna suurem osa meie toodangust ja teenustest eksporditakse. Kokkuvõttelikuks öeldes – mida kehvem

on välisurgude seis, seda rohkem tuleb meil pingutada oma turupositsioonide säilitamise nimel. Võin öelda, et 100. juubeliks õnnestus meil saavutada üsna head tulemused. Vaatamata maailma ja Euroopa majanduses toimuvale, suurendasime möödunud aastal kontserni käivet 15% võrra, teenisime 9,8 miljonit kasumit ning tugevdasime oma positsioone turgudel, kus töötame.

Kahjuks on järjekordne langus taas märgatav kõikidel tegevusaladel ja turgudel, kus meie kontsern täna töötab. Näiteks võib tuua laevanduse ning mõistagi

Fjodor Berman:
„Kavatseme säilitada arengutempot, samuti jätkata investeerimist ja tõsta oma efektiivsust. Selle võrra rohkem loodame me panustada ka meie riigi majandusse.“

laevaremondi ja laevaehituse turud, kus olukord meenutab 2008. aasta kriisi algust. Laevaomanikel on raskusi mitte ainult olemasolevate laevade moderniseerimise ja uute ehitamisega, vaid ka korralise remondi rahastamise ja varem võetud laenude tagasimaksmisega. See kajastus ka meie selle aasta esimese kvartali tulemustes, mis ei olnud meie jaoks rõõmustav. Kuid me võtsime eesmärgiks teenida kasumit ka juubeliaastal. Usku edusse annab juurde kogemus, mille meie meeskond on omandanud viimastel aastatel. Loodame, et toeks on ka investeeringud seadmetesse, tehnoloogiatesse ja töötajatesse, mida me ei katkestanud ega katkesta isegi kriisilukorras.

EESTI SUURIMAID TÖÖANDJAID TÄHISTAB JUUBELIT – BLRT GRUPP 100

Juunis tähistas väarikat sünnipäeva Eesti üks vanemaid ja auväärsemaid ettevõtteid – BLRT Grupp. 1912. aastal Tallinnas Kopli poolsaarel laevaehitust alustanud ettevõtte on tänaseks kasvanud 77 ettevõttega kontserniks.

KAIDI TALSEN
Toimetaja

BLRT GRUPP

- Asutatud 1912. aastal Tallinnas
- Gruppi kuulub 77 ettevõtet kogu maailmas
- Annab Eestis tööd ca 2000 inimesele
- Kaubanduskoja liige aastast 1989

BLRT Grupi juhatuse esimees Fjodor Berman.

BLRT Grupp on olnud seitse aastat järjest Eesti Ettevõtete Konkurentsivõime Edetabelis konkurentsivõimelisim tööstus- ja energeetikaettevõtte. Mis on aidanud edu tagada?

Peamine edu võti on professionaalide meeskond, seda nii juhtide, tootmisspetsialistide kui ka töölise tasandil. Senine kogemus annab aluse väita, et see muutub vaid aina tugevamaks ja professionaalsemaks.

Olulist rolli mängivad traditsioonid, mida meie kontsern on kogunud

sajandi vältel. Peamine neist on valmidus pidevaks arenguks läbi aina raskemate tehnoloogiate selgeks õppimise ja aina keerulisemate projektide elluviimise.

Mõistagi edu toob ka investeerimispoliitika – investeerida, investeerida ja veelkord investeerida projektidesse, mis võimaldavad tuugetada meie liidripositsioone.

Millised olulisemad projektid on praegu töös? Millised suunad valitsevad laevaehituses ja -remondis?

Meie kontserni ettevõtted töötavad kaheksas erinevas riigis kümnel erineval tegevusalal. Peamiseks tegevusaladeks on laevaehitus, laevaremont, kõrgtehnoloogiliste seadmete ja keeruliste suuremõõtmeliste metallkonstruktsioonide tootmine, metalltootangu töötlus ja müük, gaaside tootmine ja müük.

Kui rääkida selle aasta suurimatest investeerimisprojektidest, siis jätkame tütarettevõtte Elme Metalltegevuse arendamist Lätis (Riias). Me oleme peagi lõpetamas sealse

logistikakeskuse ehituse esimest etappi, aasta lõpuks kavatsame jõuda lõpule ka teeninduskeskuse rajamise esimese etapiga. Ühtlasi täiustab ettevõtte oma infrastruktuuri Eestis ja Soomes.

Ühisettevõtte Elme Messer Gaas käivitas gaasitehased Ukrainas (Dnepropetrovskis) ja Lätis (Liepājas). Aasta lõpuks kavatses ettevõtte käivitada sarnase tehase ka Eestis (Vaivara vallas).

Sel aastal plaanime ehitada valmis kaks kuivlastilaeva, mille tellijaks on kontsern ise. Asutasime transpordiettevõtte Ukrainas, mis on Eestis, Lätis, Leedus ja Venemaal tegutseva Elme Transi haruks.

Mis puutub laevaehitusse ja laevaremonti, siis kahjuks on mõlemad tegevusalad hetkel madalseisus. Laevaremondi alal keskendume konversioonitöödele. Hetkelgi teostavad Tallinn Shipyardi spetsialistid Eesti tankeri Flagman konversiooni. Laevaehituse alal eelistame jätkuvalt projekte, mis võimaldavad meil ehitada eriotstarbelisi laevu „võtmed kätte“ põhimõttel. Näiteks ehitab Klaipedas asuv Western Baltija Shipbuilding hetkel kaasageiseima põhjasüvendiga laeva (Taani ettevõtte Rohde Nielsen tellimusel) ja kalalaeva (tellijaks Taani ettevõtte Gitte Henning). Tallinnas arendame me väikelae-vaehitust, sealhulgas alumiiniu-

Tallinnas, Kopli 103 asuv tootmisala, kus BLRT Grupp on tegutsenud juba 100 aastat.

mist laevade ehitust. BLRT Marketex jätkab kalasöötiskomplekside ehitamist, tellijaid on Norras, Jaapanis ja Venemaal. Juulis andsime tellijale, Suurbritannia ettevõttele Sure Wind Marine üle esimese tervenisti alumiiniumist ehitatud katamaraani, mis on mõeldud avamere tuuleparkide teenindamiseks. Oktoobriks plaanib BLRT Marketex ehitada valmis veel kolm taolist katamaraani.

Kas seadusandlus ja ettevõtluskeskkond nii Eestis kui ka mujal on lasknud BLRT-I prob-

leemideta areneda ja kasvada või näete siiski probleeme, mille muutmine/parandamine soodustaks ettevõtte arengut?

Eesti valitud liberaalne majanduspoliitika võimaldas meie kontsernil kiiresti areneda ja saavutada märkimisväärseid tulemusi, mille poolest BLRT Grupp täna tuntud on. Kiire areng ja kõrgelt kvalifitseeritud töötajate puudus meie peamistel tegevusaladel on aga põhjustanud meile probleeme vajalike välisspetsialistide kaasamisel. Ajapikku on protsess paranenud, kuid kahjuks jäävad Eesti seadused

siiski teiste Euroopa Liitu kuuluvate riikide, isegi Läti, Leedu ja Poola seadustele alla ning halvendavad seeläbi meie konkurentsivõimet.

Kas suurettevõttena tunneb BLRT kontsern endal suuremat sotsiaalset vastutust?

Kahtlemata tunnetame suurt vastutust. Eestis on meie palgal ligi 2000 spetsialisti, kellele püüame tagada nii huvitavat tööd ja väärrikat palka, kui ka luua neile hea töökeskkonna.

Meie jaoks on oluline ka Eesti ühiskonna käekäik. Vastavalt võima-

lustele võtame osa erinevatest kultuuri-, spordi- ja haridusprojektidest, pakkudes ka rahalist abi. Näiteks oleme viis viimast aastat olnud Eesti meestennisistide võistkonna peasponsoriks. Tulemused avaldavad juba muljet – Jürgen Zopp on tõusnud ATP edetabelis 80. kohale. Samuti oleme juba mitu aastat toetanud Vene Teatrit ning muusikafestivale Nargen ja Birgitta. Selleks, et pöörata Eesti tulevikule veel suuremat tähelepanu, asutasime juubeli eel Eesti Rahvuskultuuri Fondi juures oma fondi, mille vahendite arvelt hakkame toetama noori talente kõrghariduse omandamisel. Kõik eeldused idee elluviimiseks on olemas – fondi halduskogusse kuuluvad tuntud Eesti avaliku elu tegelased Raivo Vare, Indrek Neivelt ja Anvar Samost ning kontserni esindavad Mark Berman ja Katja Ljubobratets.

Kuidas plaanib BLRT tulevikus Eesti majandusse panustada?

Kavatseme säilitada arengutempot, samuti jätkata investeerimist ja tõsta oma efektiivsust. Selle võrra rohkem loodame me panustada ka meie riigi majandusse. ■

BLRT Grupp toetab ka Eesti Kaubandus-Tööstuskoja selleaastast Ärihooja avamist Lennusadamal.

Esimese avamere tuuleparkide teenindamiseks mõeldud katamaraan, mille BLRT Grupi Eesti spetsialistid ehitasis tervenisti alumiiniumist ja andsid üle tellijale tänavu juulis.

BLRT Grupi ehitatud laevade hulgas on ka maailma suurim veeldatud gaasil töötav parvlaev. Tellijaks on Norra transpordifirma Fjord1.

Äriviit Peterburisse

27.-29. septembril

Tallinna linnapea kutsub osalema Peterburis toimuvate Tallinna kultuuripäevade raames korraldatava äridelegatsiooni programmis

27.-29. septembril toimuvad järjekordsed Tallinna kohtumised Peterburis, seekord juba üheteistkümnendat korda. Traditsiooniliste Tallinna kohtumiste raames toimuvad Peterburis äridelegatsioonile suunatud äriseminar, kontaktkohtumised ettevõtjate vahel ja mitmekülgne kultuuri-programm.

Äridelegatsiooni on oodatud Tallinna ja Eesti ettevõtjad, kes juba omavad ärisidemeid Peterburi ettevõtjatega, soovivad neid luua või on huvitatud tutvumisest ettevõtluse arendamise võimalustega Peterburis.

Programmi raames toimub ka kahe linna ettevõtjate ühine äriseminar, kus tutvustatakse mõlema linna ettevõtluskeskonda, kuulatakse ettekandeid ettevõtjatele huvipakkuvatel teemadel ning vaetakse ärisidemete tihendamise võimalusi. Seejärel on võimalus luua kontakte ja kohtuda Peterburi ettevõtjatega vastavalt teie poolt esitatud soovidele. Detailsem informatsioon avaldatakse lähiajal.

Osalemissoovist palume teatada:
KRISTY TÄTTAR
Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II 27. septembril, 16. oktoobril ja 1. novembril Kaubanduskojas

Jätkame kevadel alanud finantskoolituste tsükli teise osaga, mis keskendub kuluarvestuse, eelarvestamise ja rahastamisega seotud küsimustele. Seminaridel toetutakse koolitustsükli esimeses osas omandatud teadmistele ja eelkõige on need mõeldud neile firma võtmeisikutele, kellel puudub finantsalane eriharidus. Koolitusel kasutatakse praktikas korduvalt järele proovitud meetodikat, mis muudab finantsküsimused huvitavaks ja mõistetavaks. Koolituse viib läbi Eesti Raamatupidajate Kogu juhatuse liige, vandeaudiitor Margus Tinitis. Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

Kuluarvestus (27. septembril)

- Finants- ja juhtimisarvestuse erinevused ja sarnasused.
- Toote- ja perioodikulud – tulud-kulud raamatupidamises.
- Finantsarvestuse (raamatupidamise) piiratus ja sobimatus paljude juhtimisotsuste vastuvõtmiseks.
- Asjassepuutuvad ja mittepuutuvad kulud.
- Juhtimiseks vajalik kuluarvestus.
- Püsi- ja muutuvkulud. Kasumiläve analüüs ühe ja mitme toote korral.
- Kulude juhtimine piiratud ressursside korral (piirangute teooria, *throughput accounting*, lineaarne planeerimine ja Excel Solver).
- Otsesed ja kaudsed kulud.
- Kulude jaotamine toodetele ja teenustele (otse- ja kaudkulud).
- Kululiigid, -kandjad ja -kohad. Tegevuspõhine kuluarvestus (ABC süsteem).
- Hinnakujundus lähtuvalt kuludest ja turust.

Eelarvestamine (16. oktoobril)

- Eelarvete süsteem – tegevus-, investeeringute- ja rahavoo eelarved.
- Eelarvestamise perioodid. Tuleviku prognoosimise meetodid.
- Erinevad lähenemisviisid eelarvestamise protsessile (*0-based, Bottom-Up ja Top-Down*, paindlikud eelarved, vastutuskeskused, arvestuslikud sisehinnad, variatsiooni analüüs jne).
- Investeeringute lühi- ja pikaajaline eelarvestamine (analüüs).
- Raha ajaväärtuse kontseptsioon.
- Rahavoogude aruanded – otsene ja kaudne meetod.
- Rahavoogude eelarvestamine – rahavoo plaan.
- Täissüsteemne pilt finantsarvestusest.
- Pro-forma aruanded ja asjaolud, mis tavalise rahavooplani koostamisel võivad kahe silma vahele jääda.
- Kõikehõlmav eelarve (ja/või operatiivne aruanne) ühel lehel.

Rahastamine: laenu ja omakapital (1. novembril)

- Kapitali mõiste ja koosseis.
- Võõrkapital ja rahastamistingimused (laenu, liisingud, faktooringud jmt).
- Laenuarvutused (põhiosa, intressid, laenumaksud, intressi määrad jmt).
- Kas laenuvõtmine on kasulik või kahjulik? Kuidas laenukontorid intressiarvestustega vassivad?
- Excel ja finantskalkulaatori kasutamine investeeringute ja laenude arvestamisel.
- Kapitali (keskmise) hind (WACC, CAPM).
- Kapitali hinna rakendused (EVA, ROCE) ning seosed finantsanalüüsi ja ettevõtte väärtuse hindamisega.
- Omakapitali ja aktsiate suhtarvud.
- Ülevaade ettevõtte väärtuse hindamise meetoditest (lähtuvalt netovarast ja firmaväärtusest, oodatavatest kasumitest, diskonteeritud rahavoogudest jne, kiirhinnangud ja rusikareeglid).
- „Loominguline raamatupidamine“ ja pettused finantsarvestuses.

Kolmepäevase koolitustsükli osalemistasu on Kaubanduskoja liikmetele 210 eurot, hinnale lisandub käibemaks. Kui ühest firmast on mitu osalejat, siis rakendatakse hinnasoodustust -5%. Hinnas sisalduvad jaotusmaterjalid, lõunad ja kohvipausid.

Toiduainetööstuse ettevõtete kontaktreis Taani

13.-15. novembril 2012

Kontaktreisi eesmärk

Kontaktreis on hea võimalus ambitsioonikatele ja aktiivsetele ettevõtjatele uute ärikontaktide loomiseks.

Kes võivad osaleda?

Kontaktreisile ootame osalema mikro-, väikese või keskmise suurusega Eesti ettevõtteid, kus on kuni 250 töötajat ning mille aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot. Osaleda võib ettevõtte juht, omanik, müügi- või ekspordijuht, kes soovib laiendada oma ettevõtte ekspordi Taani.

Osalemistasu ja -tingimused

Kontaktreisil osalejate arv on piiratud! Osaleda saavad vaid 8 kiiremat huvilist. Osalemise tingimuseks on valmis toode või teenus, millega saab koheselt alustada ekspordi. Lisaks peab ettevõttel olema eelnev ekspordikogemus (tuua välja eelnevate aastate ekspordikäive). Osalemiseks tuleb täita profiil-ankeet, mille leiata Kaubanduskoja kodulehelt aadressil www.koda.ee/koolitused-uritud/valisvisiidid/toiduainetetoostuse-ettevotete-kontaktreis-taani (kuna kohtade arv on piiratud, on põhjalikult täidetud profiil-ankeet eelduseks osalemisel).

Osalustasu on 1000 eurot (lisandub käibemaks) osaleja kohta, mis sisaldab:

- edasi-tagasi lennupileteid;
- majutust kontaktreisi perioodiks üheses toas;
- transporti sihtriigis;
- hommiku- ja lõunasööki sihtriigis.

Registreerimine

Osalemiseks palume täita ülalmainitud profiil-ankeedi. Palume ankeedi täitmisel olla põhjalik, kuna selle alusel korraldab Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös sihtriigi partneritega igale osalejale kontaktkohtumised ning kujuneb kontaktreisi lõplik programm.

Kontaktreisi korraldamist kaastahastab
Euroopa Sotsiaalfond

Puidutööstuse ettevõtete kontaktreisi Prantsusmaale

18.-21. septembril

Kontaktreisi eesmärk

Kontaktreis on hea võimalus ambitsioonikatele ja aktiivsetele ettevõtjatele uute ärikontaktide loomiseks.

Kes võivad osaleda?

Kontaktreisile ootame osalema mikro-, väikese või keskmise suurusega Eesti ettevõtteid, kus on kuni 250 töötajat ning mille aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot. Osaleda võib ettevõtte juht, omanik, müügi- või ekspordijuht, kes soovib laiendada oma ettevõtte ekspordi Prantsusmaale.

Osalemistasu ja -tingimused

Kontaktreisil osalejate arv on piiratud! Osaleda saavad vaid 8 kiiremat huvilist. Osalemise tingimuseks on valmis toode või teenus, millega saab koheselt alustada ekspordi. Lisaks peab ettevõttel olema eelnev ekspordikogemus (tuua välja eelnevate aastate ekspordikäive). Osalemiseks tuleb täita profiil-ankeet, mille leiata Kaubanduskoja kodulehelt aadressil www.koda.ee/koolitused-uritud/valisvisiidid/puidutoostuse-ettevotete-kontaktreis-prantsusmaale (kuna kohtade arv on piiratud, on põhjalikult täidetud profiil-ankeet eelduseks osalemisel).

Osalustasu on 1000 eurot (lisandub käibemaks) osaleja kohta, mis sisaldab:

- edasi-tagasi lennupileteid;
- majutust kontaktreisi perioodiks üheses toas;
- transporti sihtriigis;
- hommiku- ja lõunasööki sihtriigis.

Registreerimine

Osalemiseks palume täita ülalmainitud profiil-ankeedi. Palume ankeedi täitmisel olla põhjalik, kuna selle alusel korraldab Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös sihtriigi partneritega igale osalejale kontaktkohtumised ning kujuneb kontaktreisi lõplik programm.

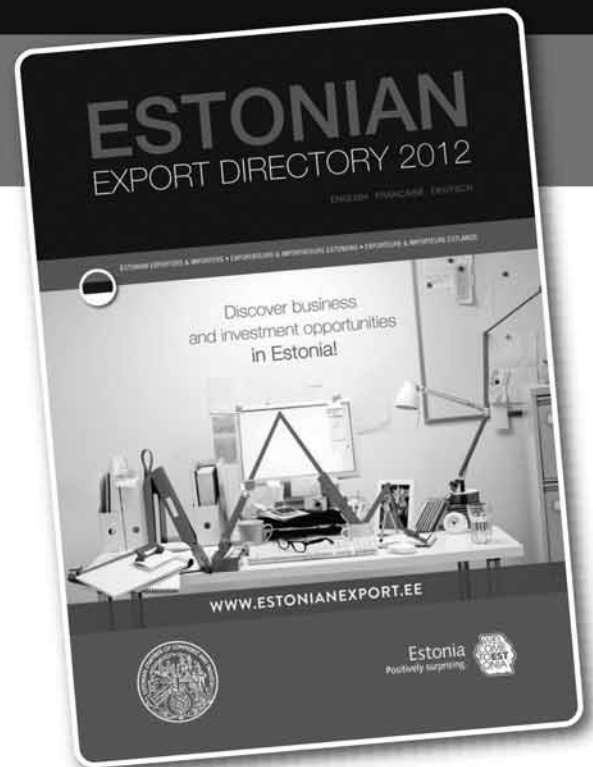
Kontaktreisi korraldamist kaastahastab
Euroopa Sotsiaalfond

ESTONIAN EXPORT DIRECTORY 2012

ESTONIAN EXPORT DIRECTORY ilmus juba seitsmeteistkümnendat korda

See praktiline töövahend sisaldab ligi tuhande Eesti ettevõtte andmeid, kes soovivad oma kaupu ja teenuseid välisriikidele viia ja mujalt maailmas partnereid leida. Lisaks ettevõtete kataloogile sisaldab see ka ettevõtete kaubamärkide registrit. Kogu teave on raamatus inglise, saksa ja prantsuse keeles.

Eesti tutvustamiseks on väljaandes teave järgmiste valdkondade kohta:

- Eesti äri ja majandus
- Ärikeskkond
- Võtmesektorid
- Asukoht – transport ja logistika
- Väliskaubandus – import ja eksport
- Maksusüsteem ja tööhöuturg
- Äri ja kultuur
- Välisinvesteeringud Eestisse
- Investeeringuvõimalused võtmesektorite kaupa
- Investeeringupiirkonnad ja klastrid
- Turism ja huvitavad faktid Eesti kohta
- Eesti Ettevõtete Konkurentisvõime Edetabel 2011

KÜSIGE TASUTA RAAMATUT EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJAST

TELEFONIL 604 0060 VÕI E-POSTI AADRESSIL [KODA@KODA.EE](mailto:koda@koda.ee)

Väljaande pidevalt uuendatav veebiaadress on

WWW.ESTONIANEXPORT.EE

Koostööpartner: Ekspress Hotline AS • Tel: 626 6910

Lisainfo väljaande kohta: Piret Salmistu • Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee

KOOSTÖÖPAKKUMISED:

- Suurbritannia ettevõtte, mis toodab õli ning kütuse monitooringuseadmeid rasvekokite, otsib edasimüüjaid.
Kood: 2012-06-06-042
- Taani autode heitgaasitoruotsikuid tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid.
Kood: 2012-06-08-010
- Itaalia meesterõivaste õmblemiseks voodri ja sisevoodri materjale tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid.
Kood: 2012-06-08-040
- Suurbritannia ettevõtte pakub oma teenuseid turule siseneda soovivatele farmaatsia ja meditsiiniseadmete tootjatele.
Kood: 2012-06-11-006
- Suurbritannia (Šotimaa) juhtiv arhitektuuribüroo otsib partnereid osalemaks ühiselt riigihangetel Euroopas ja ka mujal.
Kood: 2012-06-12-016
- Iiri ettevõtte, mis toodab torude külmumisvastaseid süsteeme otsib edasimüüjaid, pakub frantsiisi.
Kood: 2012-06-13-021
- Prantsuse toiduaine-, kosmeetika- ja farmaatsiatööstuse jaoks mõeldud uusi ning kasutatud tööstusmasinaid müüv ettevõtte otsib edasimüüjaid ning pakub end edasimüüjaks.
Kood: 2012-06-15-008
- Prantsuse ettevõtte otsib PMR raadiosideseadmetele (kasutuses erinevates ametiasutustes), mis mahuvad taskusse, on dupleksedastusrežiimil ning *hands-free* põhimõttel töötavad, edasimüüjaid.
Kood: 2012-06-26-037
- Suurbritannia ettevõtte, mis toodab ustele paigaldatavaid ning sõrme/käe vigastusi ennetavaid seadmeid, otsib edasimüüjaid.
Kood: 2012-06-18-027
- Iiri veini serveerimiseks ning säilitamiseks erinevaid kappe ja süsteeme tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid.
Kood: 2012-06-20-029
- Suurbritannia ortopeediliste patjade, madratsite, patsientide transportivahendite jmt tootmise ja hulgimüügiga tegelev ettevõtte otsib edasimüüjaid, agente, müügiesindajaid.
Kood: 2012-06-21-018
- Soome ettevõtte, mis plaanib turule tulla uue laste kodutekstiili ja aksessuaaride kaubamärgiga otsib alltöövõtjaid toodete valmistamiseks (sh kudumine, printimine).
Kood: 2012-06-21-030
- Suurbritannia uudse telekommunikatsiooni seadme, mis blokeerib valitud numbreid, väljatöötanud ettevõtte otsib edasimüüjaid ja pakub frantsiisi ning on huvitatud ühissettevtlusest.
Kood: 2012-06-25-015
- Rootsi laste ja naiste riietedisainiga tegelev ettevõtte otsib kanga tootjaid ja printijaid (võimalusel sama ettevõtte). Kangaks on kootud siidist trikotaaž (50% viskoos ja 50% puuvill), mis peaks võimalusel vastama ka Fairtrade nõuetele.
Kood: 2012-06-26-033
- Saksa ettevõtte on välja töötanud ühe käega opereeritava süsteemi juhtmete ja kaabli kinnitamiseks päikese- ja jõusüsteemide alumiiniumprofiilidele ning ka renoveerimise käigus kaablite seina kinnitamiseks. Ettevõtte otsib oma tootele edasimüüjaid ning pakub end ka sarnastele toodetele edasimüüjaks.
Kood: 2012-06-27-045
- Poola ettevõtte otsib ainulaadsetele kamina puhastusvahenditele (spreid, katalüsaatorid, tulehakatised) edasimüüjaid.
Kood: 2012-07-02-015
- Saksa ainulaadseid puust, tsemendist või terasest katuse vastupanuvõimet (nt katusele kogunenud lume tagajärjel, muu materjali nõrgenemine) mõõtvaid sensoreid tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid.
Kood: 2012-07-05-043
- Poola autohooldus ja -puhastustooteid müüv ettevõtte otsib edasimüüjaid.
Kood: 2012-07-09-030
- Poola spetsiaalset kriminalistikas kasutatavat, magnetkandjalt andmeid kutsutavat seadet tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid IT valdkonnas tegutsevate ettevõtete hulgast.
Kood: 2012-07-10-003
- Saksa ettevõtte, mis toodab energiasäästlikku seinasüsteemi, mille abil kerekonstruktsioon suletakse hermeetiliselt ning õhk vahetub kahetunniste intervallidega, ennetades nii hallituse ja seene levikut ning niiskuse teket, otsib edasimüüjaid.
Kood: 2012-07-16-019
- Saksa toiduainetööstuses kasutatavaid optilisi sorteerimismasinaid (uudne kaameratehnoloogia, puutekraan, vastupidavuse tõstmiseks piisavalt robustsed ning lihtsalt olemasoleva masinaparagina ühendatavad) tootev ettevõtte otsib edasimüüjaid.
Kood: 2012-07-16-030
- Iiri IT vallas tegutsev tööjõu vahendus/värbamis ettevõtte otsib kontakti samalaadsete ettevõtetega tegemaks koostööd IT spetsialistide värbamisel.
Kood 2012-07-31-026

Koostööpakumiste põhjalikumad kirjeldused on nähtavad Koja kodulehel www.koda.ee/ koostööpakumised

RIIGIHANKETEATED:

Tekstiil, rõivad, jalanõud

- Leedus hangitakse peakatteid. Tähtaeg 04.09.2012. Kood 5295
- Leedus hangitakse saapaid. Tähtaeg 03.09.2012. Kood 5296
- Lätis hangitakse meditsiinilist mööblit. Tähtaeg 21.08.2012. Kood 5297
- Soomes hangitakse seljakotte. Tähtaeg 10.09.2012. Kood 5298
- Soomes hangitakse tekstiilitooteid. Tähtaeg 17.09.2012. Kood 5299

Mööbel, sisustus ja tarvikud

- Rootsis hangitakse välisvalgusteid. Tähtaeg 23.08.2012. Kood 5300
- Rootsis hangitakse köögimasinaid ja -tarbeid. Tähtaeg 28.08.2012. Kood 5301
- Taanis hangitakse haiglavoodeid. Tähtaeg 1.09.2012. Kood 5302
- Taanis hangitakse koolimööblit. Tähtaeg 03.09.2012. Kood 5303

Metall, masinad ja seadmed

- Norras hangitakse elektriseadmete tarvikuid. Tähtaeg 03.09.2012. Kood 5304
- Norras hangitakse mõõteriistu. Tähtaeg 27.09.2012. Kood 5305
- Lätis hangitakse tööstusmasinaid. Tähtaeg 24.08.2012. Kood 5306

IT

- Rootsis hangitakse videokonferentside seadmeid. Tähtaeg 28.08.2012. Kood 5307
- Leedus hangitakse tarkvarapakette ja infosüsteeme. Tähtaeg 30.08.2012. Kood 5308

Puit, ehitus, ehitusmaterjalid

- Leedus hangitakse katusematerjalile. Tähtaeg 04.09.2012. Kood 5309

- Rootsis hangitakse ehitusprojekti juhtimisteenusi. Tähtaeg 03.09.2012. Kood 5310

Toiduained

- Norras hangitakse kuivaineid. Tähtaeg 17.09.2012. Kood 5311

Muu

- Taanis hangitakse ravimeid. Tähtaeg 11.09.2012. Kood 5312
- Taanis hangitakse ratastoole. Tähtaeg 03.09.2012. Kood 5313
- Norras hangitakse tõlketeenusi. Tähtaeg 21.08.2012. Kood 5314
- Rootsis hangitakse õhufiltreid. Tähtaeg 25.09.2012. Kood 5315
- Rootsis hangitakse jalgrattaid. Tähtaeg 13.09.2012. Kood 5316

NATO

- NATO hange erinevaid andmesalvestussüsteeme ühendava süsteemi loomiseks (sh tehniline disain, tark- ja riistvara paigaldus, installeerimine ja muu vajaliku tehnikaga varustamine). Tähtaeg hankedokumentidega tutvumiseks 17.08.2012. Hanketähtaeg 27.08.2012. Kood 4927
- NATO Kommunikatsiooni ja Informaatika Agentuuri 2. õhukaitseradari (DAPR - *delpoyable air defence radars*) CP 9A0202 - seeria 2008-5W102006-0 hange. Tähtaeg hankedokumentidega tutvumiseks 20.08.2012. Hanketähtaeg 31.08.2012. Kood 4928

Kaubanduskoda pakub hanketemaatikast huvitatuile ka hangete teavitamise teenust. Küsi lisainfot!

PAKKUMISED LIIKMELT LIIKMELE:

Lisainfo: KAIDI TALSEN • Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

AS FUJITSU SERVICES

AS Fujitsu Services pakub kõikidele Kaubanduskoda liikmetele võimalust proovida/kasutada veebipõhist personalitarkvara Persona V3 30 päeva jooksul TASUTA (kokkuleppel ka pikemalt)! Persona V3 on kaasaegne tarkvara, mis on personalijuhi parim sõber. Selle abil saad koondada ettevõtte personalandmed ühte kindlasse kohta, saad arvutada puhkuseid, planeerida koolitusi ja arenguvestluseid ning hoida silma peal ettevõtte arengul.

Miks Persona V3?

- Saad kasutada kõikjal, kus on internetiühendus.
- Kaasaegne disain, mugav ja lihtne kasutada – ei eelda pikka kasutajate koolitust.
- Lihtne ja soodne kasutuselevõtt – puuduvad algkulud, tasuta tuleb ainult kuutasu vastavalt töötajate arvule ja lisakasutajate eest. Ületulek teisest tarkvarast kiirelt ja mugavalt!
- Võtab arvesse ja areneb koos personalivaldkonna seadustest ja nõuetest tulenevate vajadustega.
- Sisaldab kõiki personalitööks vajalikke põhifunktsioone: personali- ja puhkusearvestus, tööajagraafikud, arenguvestlused, tegevuste meeldetuletused (nii programmi sisse logimisel kui ka töötajate meilile).
- Võimaldab kiirelt saada juhtimisotsuste jaoks vajalikku infot ja aruandeid.
- Vastavalt õigustele juurdepääsu piiramine.
- Hoiab kokku personalitöötaja aega, võimaldades keskenduda strateegilistele tegevustele.
- Võimalik proovida tasuta.

Lühitutvustus saate vaadata aadressil http://youtu.be/UMW_12a_Ug0

Lisaks personalimoodulile on võimalik proovida ka veebipõhist tööajaplaneerimise tarkvara - Persona Plannerit, mis annab Sulle võimaluse muuta töötajate tööaja planeerimise ja registreerimise protsessi täpsemaks, ülevaatlikumaks ning kiiremaks. Persona Planner võimaldab:

- Planeerida tööaega osakondade ja töö liikide kaupa.
- Märkida töögraafikusse puhkuste, haiguslehtede ja töö peatumiste andmeid.
- Arvestada töötajate normtunde lähtuvalt koormusest, vanusest ja riigipühadest.
- Arvestada normtunde nii kuu kui ka summeeritud arvestusperioodi kohta (nt kvartal).
- Märkida töögraafikusse puudunud päevad ja tunnid.
- Aruannete koostamist nii üldisel kui personaalsel tasemel.
- Planeerida töötajate lõunaid.
- *Drag & Drop/* Mugavat töögraafikute muutmist info kopeerimise kaudu.
- Töölepinguseadusest tulenevate nõuete arvestamist (puhkeaeg, koormus jne).
- Sünkronimisvõimalust töötaja Outlook kalendriga

Lühitutvustus saate vaadata aadressil <http://youtu.be/1E2zjSJy1o>

Täpsemat infot ja juurdepääsu personali- ja tööajaplaneerijale küsi: Kaidi Neeme (e-post: Kaidi.Neeme@ee.fujitsu.com) või täida ära kontaktivorm meie kodulehel: <https://persona.fujitsu.ee>.

Lisainfo:
TRIIN UDRIS
Tel: 604 0090
E-post: triin.udris@koda.ee

KAUBANDUSKODA ÖNNITLEB JUULIKUU JUUBILARE!

55

PROPAAN AS
liige alates 2003

20

AARDEMAA OÜ
liige alates 2004

CISTA AS
liige alates 1997

EPOPÕRAND-R OÜ
liige alates 2001

E-SERVICE AS
liige alates 1996

KESTO OÜ
liige alates 1997

LABKLAAS AS
liige alates 1997

LAJOS AS
liige alates 1998

LOO ELEKTER AS
liige alates 1999

LTT AS
liige alates 2001

METSÄ FOREST EESTI AS
liige alates 2000

MÄNNIKU SAEKODA OÜ
liige alates 1997

REMEDIA AS
liige alates 2007

SERVEKT AS
liige alates 1994

TARITVO AS
liige alates 2000

15

AA VISIOON STUUDIO OÜ
liige alates 2002

AADE LÕNG OÜ
liige alates 2002

ADVOKAADIBÜROO
POHLA & HALLMÄGI OÜ
liige alates 2002

AKVEDUKT OÜ
liige alates 2002

ASS-TRANSPORT OÜ
liige alates 2000

BELLUS FURNITUR OÜ
liige alates 2008

EST-AGAR AS
liige alates 1998

GEOSOFT OÜ
liige alates 2011

GERDO EESTI OÜ
liige alates 2007

GERMUND HULGI OÜ
liige alates 2005

HAUGER OÜ
liige alates 2004

KADARES OÜ
liige alates 1999

KINTAR TRADING OÜ
liige alates 2001

KOMMUNAALPROJEKT AS
liige alates 2001

LEVIVEOD OÜ
liige alates 2009

LINDORFF EESTI AS
liige alates 2004

LUMINA METALL OÜ
liige alates 2001

MABELLE SPORT OÜ
liige alates 1998

MECHELIN
EESTI OÜ
liige alates 2006

MGT-BAAS OÜ
liige alates 2000

OSSMET OÜ
liige alates 1998

PAIDE VESI AS
liige alates 2003

PROMIX-MODEL OÜ
liige alates 2007

10

APPLAFORD
ES TRANSPORT
& LOGISTICS OÜ
liige alates 2007

ARCTIC FINLAND
HOUSE OÜ
liige alates 2005

AVANTI PLUS OÜ
liige alates 2008

ERNST & YOUNG
BALTIC AS
liige alates 1998

FEMW OÜ
liige alates 2002

FIESTA REISID OÜ
liige alates 2006

NORDFORT OÜ
liige alates 2006

SAWMILL OF
SADALA OÜ
liige alates 2012

SCANBALT
TRAILER OÜ
liige alates 2002

VIIRATSI
SAEVESKI AS
liige alates 2006

5

AIRVITAMIN GRUPP OÜ
liige alates 2011

ELKORAL OÜ
liige alates 2009

IMEASI OÜ
liige alates 2011

KORLEK EHITUS OÜ
liige alates 2011

PROFELD
EHITUSKAUP OÜ
liige alates 2007

PUNANE SÜDA OÜ
liige alates 2011

SAAREMAA
LIHATÖÖSTUS OÜ
liige alates 2009

SAROS EST OÜ
liige alates 2009

STUUDIO REMAIND OÜ
liige alates 2007

Kaubanduskoda koostöös
Radio Kukuuga kutsub kuulama saadet

MAJANDUSRUUM

Taas eetris alates septembrist!

Raadio Kuku ja Kaubanduskoda koostöös valmiv saade „Majandusruum“ toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad ning kõike huvitavat, mis Eesti majanduses hetkel toimub. Saatejuht on Vallo Toomet.

KAUBANDUSKODA ÖNNITLEB AUGUSTIKUU JUUBILARE!

65	ALARMNET AS liige alates 1996	ART LINK BALTIC OÜ liige alates 2010	10	FLIR SYSTEMS ESTONIA OÜ liige alates 2008
TAASTUSRAVIKESKUS SÕPRUS AS liige alates 2001	ALVE OÜ liige alates 1996	BALTI JUHTIMIS- KONVERENTS OÜ liige alates 1999	ATLANT VII OÜ liige alates 2005	GROUPAGE CARGO SERVICE OÜ liige alates 2008
55	HARJU EHITUS AS liige alates 1997	DBT AS liige alates 1999	CREDITREFORM EESTI OÜ liige alates 2010	IDEAALKODU AS liige alates 2009
EESTI GEOLOOGIAKESKUS OÜ liige alates 1997	IBM EESTI OÜ liige alates 1996	FUJITSU SERVICES AS liige alates 1997	DOMUS KINNISVARA OÜ liige alates 2012	KONSOLDI OÜ liige alates 2012
45	KANSTET OÜ liige alates 2004	GT TARKVARA OÜ liige alates 2000	ECO POINT OÜ liige alates 2010	KPR SPEDITION OÜ liige alates 2011
REOLA GAAS AS liige alates 2001	KUUSAKOSKI AS liige alates 1996	HIIULINK OÜ liige alates 2000	EL KONSULT OÜ liige alates 2011	MÖÖBLIMASIN OÜ liige alates 2010
25	MOODUL AS liige alates 2002	HT MANAGEMENT OÜ liige alates 2007	HORECA SERVICE OÜ liige alates 2005	NESCO FISH OÜ liige alates 2007
ERAKLIINIK DENTES AS liige alates 2003	REMEDIIUM AS liige alates 1997	INTERLINK AS liige alates 2004	ICEFIRE OÜ liige alates 2008	SUNFIELD OÜ liige alates 2011
20	TVS PARTNERID AS liige alates 2002	KBM PHARMA OÜ liige alates 2001	JÄRVA TEED AS liige alates 2005	TORI TIMBER OÜ liige alates 2010
AGROVARU AS liige alates 1998	15	MAGNUM AS liige alates 2009	KAAMOS KINNISVARA OÜ liige alates 2007	VIIEKSTRA OÜ liige alates 2012
	AEGIS MEDIA CENTRAL SERVICES AS liige alates 1998	MÜNT GRUPP OÜ liige alates 2001	NE-VA TRANS OÜ liige alates 2004	VISITRET DISPLAYS OÜ liige alates 2010
	ALUOJA OÜ liige alates 2006	NARVA BUSSIVEOD AS liige alates 2004	RACING INVEST GROUP OÜ liige alates 2003	
	ARMAPRO OÜ liige alates 2006	ÕIGUSBÜROO RATTUS OÜ liige alates 2003	SURVEST OÜ liige alates 2009	
			VELENTS & KO OÜ liige alates 2010	

KAUBANDUSKODA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritoluserertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid

Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad

Tel: 604 0090 • koostööpakkumised

Poliitikakujundamise ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted

Tel: 604 0088 • avalikud suhted

Teataja toimetis • toimetaja Kaidi Talsen • Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Rüütli 39, 80011 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

Kaubandus-Tööstuskoja
liikmetele soodustus -

20%
majutusega
seminaripakettidele.

Teistmoodi seminarid Estonia Spas

Sinu tubli tiim väärrib peale pikka tööpäeva lõõgastust ja kosutust.

Mõnus koht selleks Estonia Termid või uudne Surnumere veekeskus Valges majas.

Sinu meeskond vajab ka terviseuuringuid. Estonia pakub erinevaid terviseuuringute pakette.

Tutvu erinevate seminaride võimalustega: www.spaestonia.ee

Info ja broneerimine:

Estonia SPA, Tammsaare 4a, Pärnu
sales@spaestonia.ee, tel +372 44 76 905

www.spaestonia.ee